Τὸ φύλλον Δραχμὴ 2 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμ. 75. Ἑξάμηνος δρ. 40. Τρίμηνος δρ. 22.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.—Ἀμερικῆς δολλάρια 4.—Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΤΑΡΥΘΗ ΤΟ ΑΡ. 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Νέρικίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βερβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 33ος | Ἐν Ἀθήναις, 17 Ἀπριλίου 1926 | Ἔτος 48ον —Ἀριθ. 20

Ο ΤΖΑΚ

[Μυθιστόρημα ALPHONSE DAUDET, διασκευασμένο γιὰ τὴν «Διάπλαση» ἀπὸ τὸν κ. Γρ. Ξενόπουλο.]

— *Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο* —

Μπερσύ!

Ὁ Τζὰκ θυμόταν πῶς εἶχε πάει ἐκεῖ μὲ τὰ τροπικάκια, τότε ποὺ ἔψαχναν γιὰ τὸν χαμένο Μαντού. Ὁ δρόμος δὲν ἦταν δύσκολος. Δὲν εἶχε παρὰ νὰ κατεβῇ ὥς τὸ Σηκουάνα καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ὅλο πρὸς τἀπάνω. Ἀλήθεια ἦταν μακριά, ὤ, πολὺ μακριά· ἀλλὰ ὁ φόβος μὴν ξαναπέσῃ στὰ χέρια τοῦ κρεόλου ἔδινε στὰ πόδια του φτερά. Κάθε στιγμὴ τρόμαζε. Τοῦ φαινόταν πῶς ἔβλεπε μέσα στὸ πλῆθος τὸ πλατύγυρο καπέλλο τοῦ Μορονδάλ. Τοῦ φαινόταν πῶς οἱ ἀστυνομικοὶ τὸν κοίταζαν ὕποπτα. Τοῦ φαινόταν πῶς κάποιος ἀπ' αὐτοὺς θὰ τὸν σταματοῦσε μ' ἕνα «ἄλτ!». Κι' ἔτρεχε...

Ἡ ἡμέρα τελείωνε. Ὁ ποταμὸς βαρύς, φουσκωμένος, κίτρινος ἀπὸ τὶς τελευταῖες βροχές, περνοῦσε κάτω ἀπ' τὰ τόξα τῶν γεφυριῶν ὅπου ἔλαμπαν μεγάλοι σιδερένιοι κρίκοι. Μὲ τὸ ἡλιοβασίλεμα, εἶχε σηκωθῇ ἀέρας. Οἱ ἄνθρωποι, κάθε λογῆς ἄνθρωποι, περπατοῦσαν βιαστικὰ στὴν προκυμαία· καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς γύριζαν κι' ἔβλεπαν μ' ἀπορία τὸ μαθητοῦδι μὲ τὴ στολὴ ποὺ ἔτρεχε σὰν νὰ τὸ κυνηγοῦσαν καὶ ποὺ φαινόταν τόσο μικρὸ μέσα στὸ μεγαλόπρεπο τοπίο τῶν ὀχθῶν τοῦ Σηκουάνα.

Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ νυχτώνῃ. Ὁ δρόμος σιγὰ σιγὰ ἀνηφόριζε καὶ πλάταινε. Ἔτσι ὁ Τζὰκ, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, βρέθηκε σὲ μιὰ πλατεῖα, κοντὰ στὸν ποταμό, τὴν ὥρα ποὺ μεγάλα φορτηγὰ ἁμάξια ἔφταναν μὲ κρότο κι' ἔμπαιναν στὶς μεγάλες αὐλόπορτες κάτι μεγάλων ἀποθηκῶν. Ἦταν τὸ Μπερσύ. Μὰ ἦταν πιὰ κι' ἡ νύχτα.

Ὁ Τζὰκ δὲν τὴν ἔννοιωσε, ἀπὸ τὰ πολλὰ φῶτα ποὺ εἶχε κεῖνο τὸ μέρος. Ἔπειτα τὸν κρατοῦσε ὁ φόβος: θὰ μποροῦσε νὰ περάσῃ τὸ κάγκελο, νὰ βγῇ στὸ δρόμο τῆς ἐξοχῆς; Γιατὶ ἐνόμιζε πῶς οἱ φύλακες ἦταν εἰδοποιημένοι ἀπὸ τὸν Μορονδὰλ νὰ τὸν τσακώσουν. Ἀλλ' ἅμα πέρασε χωρὶς νὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ κανένας, ἅμα, ἀφίνοντας δεξιά του τὸν Σηκουάνα, κατὰ τὴν ὁδηγία τοῦ Αὐγουστῆ, μπῆκε σ' ἕνα μακρὺ δρόμο μὲ φανάρια ὁλοένα πιὸ ἀραιά, τὸ σκοτάδι καὶ τὸ κρύο τῆς νύχτας τοῦ ἔφεραν ἀνατριχίλα. Ὅσο ἦταν μέσα στὴν πόλη, μέσα στὸ πλῆθος, ὁ μόνος του φόβος ἦταν μὴ τὸν γνωρίσουν καὶ τὸν πιάσουν. Ἀλλὰ ἐδῶ ὁ φόβος του ἦταν ἀλλοιώτικος. Φοβόταν τὸ σκοτάδι, τὴ σιωπὴ καὶ τὴν ἐρημιὰ τῆς ἐξοχῆς.

Ὡς τόσο τὸ μέρος ὅπου βρισκόταν, δὲν ἦταν ἀκόμα καθαυτὸ ἐξοχικό. Κι' ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρές, ὁ δρόμος εἶχε σπίτια. Ἀλλὰ ὅσο τὸ παιδὶ προχωροῦσε, τὰ κτίρια γινόνταν πιὸ ἀραιὰ καὶ πιὸ χαμηλά. Τελείωνε ἡ πόλη, τελείωνε, θάλεγες, κι' ὁ δρόμος, ποὺ δὲν εἶχε πιὰ οὔτε πεζοδρόμια, οὔτε φράχτες, οὔτε τοίχους, παρὰ μόνο κάπου-κάπου. Τὸ ἴδιο σπάνιοι κι' οἱ διαβάτες. Κι' ἡ ὥρα ἦταν μόλις ὀχτώ.

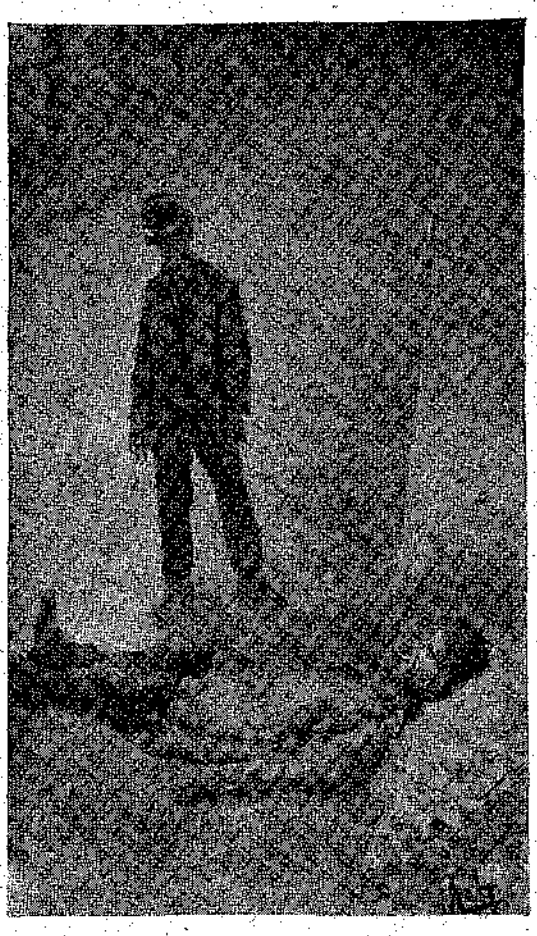

«Ἕνας ἄνθρωπος ἦταν ἐκεῖ ξαπλωμένος...»
(Σελ. 158, στ. α'.)

Ὁ Τζὰκ φοβόταν. Κάθε βῆμα ποὺ ἔκανε, τὸν ἀπεμάκρυνε ἀπ' τὸ Παρίσι, ἀπ' τὸ θόρυβό του, ἀπ' τὰ φῶτα του, καὶ τὸν ἐδύθιζε πιὸ βαθιὰ στὸ σκοτάδι καὶ στὴ σιωπή...

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη βρισκόταν μπροστὰ σὲ μιὰ ταβέρνα,—τὸ τελευταῖο κτίριο, φωτισμένο ἀκόμα, ποὺ ἔρριχνε σ' ὅλο τὸ πλάτος τοῦ δρόμου μιὰ φωτεινὴ γραμμή, σὰν ἕνα ὅριο. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα ἦταν τὸ ἄγνωστο, τὸ σκοτάδι. Ὁ Τζὰκ ἐδίστασε νὰ ριχτῇ σ' αὐτό.

«Νὰ μπῶ μιὰ στιγμὴ νὰ ρωτήσω γιὰ τὸ δρόμο μου;» συλλογίστηκε μιὰ στιγμή, κοιτάζοντας ἀπέξω τὸ μαγαζί. Ἀλλὰ στὴν τσέπη του δὲν εἶχε πεντάρα. Ὁ ταβερνιάρης ροχάλιζε καθισμένος στὸ παγκάρι του. Καὶ γύρο σ' ἕνα κουτσὸ τραπεζάκι, δυὸ ἄντρες καὶ μιὰ γυναίκα ἔπιναν κουβεντιάζοντας σιγά. Εἶχαν κάτι ἀπαίσια μούτρα, προπάντων ἡ γυναίκα, μέγαιρα σωστή. Ὁ Τζὰκ ἔσπρωξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε. Ἀλλὰ μόλις γύρισαν ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι καὶ τὸν κοίταξαν, τὸ παιδὶ ἀγριεύτηκε τόσο, ποὺ χωρὶς νὰ πῇ λέξη, ξαναβγῆκε ὁρμητικὰ κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ.

Τρομαγμένος, ἄκουσε πίσω του βλαστήμιες καὶ τὸν κρότο τῆς πόρτας ποὺ κάποιος τὴν ξανάκλεισε.

Τὸ σκοτάδι τοῦ δρόμου γιὰ τὸν Τζὰκ ἦταν τώρα καταφύγιο. Παρα-

δέθηκε ὅλος, ἔτρεξε μέσα σ'αὐτὸ καὶ δὲν ἐσταμάτησε παρὰ στὴν ἐξοχικὴ ἐρημιά. Παντοῦ, δεξιὰ κι' ἀριστερά, ἁπλωνόνταν τώρα χωράφια ποὺ ἔφταναν μακριὰ ὥς τὸν ὁρίζοντα. Ἐδῶ κι' ἐκεῖ, σκόρπια μέσ' στὴν πίσσα ἐκείνη, ἀσπριζαν ἀκόμα μερικὰ σπιτάκια. Καὶ μόνο πίσω ἕνα κομμάτι τοδραναοῦ ἔλαμπε κόκκινο σὰ νὰ τὸ φώτιζε ἀπὸ κάτω μιὰ μεγάλη πυρκαϊά. Ἦταν τὸ Παρίσι, μακρινὸ πιά, ἀθώρητο, αἰσθητὸ μόνο ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀνταύγεια τῶν ἀναρίθμητων φώτων του.

Τὸ παιδὶ στάθηκε ἀκίνητο... Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ βρισκόταν ἔξω τόσο ἀργὰ κι' ὁλομόναχο. Ἔπειτα, ἀπὸ τὸ πρωὶ δὲν εἶχε φάει τίποτα. Μιὰ μεγάλη, μιὰ φλογερὴ δίψα τὸν ἐβασάνιζε. Τώρα μόλις ἄρχισε νὰ καταλαβαίνῃ πόσο τολμηρὸ κι' ἐπικίνδυνο ἦταν τὸ κίνημά του. Ἂν ἔχανε τὸ δρόμο καὶ δὲν ἔφτανε ποτὲ στὸ πολυπόθητο ἐκεῖνο Ἐτιόλ; Μὰ κι' ἂν πήγαινε ἴσια, πόση δύναμη θὰ τοῦ χρειαζόταν γιὰ νὰ φτάσῃ;..

Σκέφτηκε τότε νὰ ξαπλωθῇ στὸ χαντάκι τοῦ δρόμου καὶ νὰ κοιμηθῇ ἐκεῖμέσα ὥς νὰ ξημερώσῃ. Ἀλλὰ καθὼς ἐπλησίαζε, μπροστά του, κοντά του, ἄκουσε ἕνα βαρύ, ἄρρυθμο ροχαλιτό. Ἕνας ἄνθρωπος ἦταν ξαπλωμένος ἐκεῖ, ἀκουμπώντας τὸ κεφάλι σ' ἕνα σωρὸ ἀπὸ πέτρες.

Ὁ Τζὰκ σταμάτησε τρομαγμένος, κρατώντας καὶ τὴν ἀναπνοή του, ἀνίκανος νὰ κάμῃ ἕνα βῆμα. Καὶ νὰ ἄξαφνα, ὁ κουρελιάρης ἐκεῖνος,—κάποιος ἀλήτης βέβαια, ζητιάνος.—ἄρχισε στὸν ὕπνό του νὰ κουνιέται, νὰ στενάζῃ καὶ νὰ ταιτώνεται. Θέ μου! θάνοιγε τώρα καὶ τὰ μάτια του, θὰ τὸν ἔβλεπε, θὰ σηκωνόταν, θὰ ὁρμοῦσε νὰ τὸν χτυπήσῃ, νὰ τοῦ κάνῃ κακό;..

Εὐτυχῶς, τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ὁ Τζὰκ εἶδε στὸ δρόμο ἕνα φῶς κι' ἄκουσε κάτι βήματα... Ἦταν κάποιος ἀξιωματικός ποὺ γύριζε ἀργὰ στὸ στρατώνα του. Ἕνας στρατιώτης,—ἡ ὀρδινάντσα του,—πήγαινε μπροστὰ μ'ἕνα φανάρι γιὰ νὰ τοῦ φέγγῃ.

—Καλησπέρα σας, κύριοι! εἶπε ὁ μικρὸς μὲ γλυκειὰ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνηση.

Ὁ στρατιώτης σήκωσε τὸ φανάρι πρὸς τὴ φωνή.

—Ἄσχημη ὥρα γιὰ ταξίδι, παιδί μου, εἶπε ὁ ἀξιωματικός. Θὰ πᾷς μακριά;

—Ἄ, ὄχι μακριά, κύριε... ὄχι πολὺ μακριά... ἐδῶ-κοντὰ θὰ πάω, ἀποκρίθηκε ὁ Τζάκ, ποὺ δὲν ἐννοοῦσε βέβαια νὰ μαρτυρήσῃ τὴν τρέλα ποὺ ἔκαμε.

—Ἴσως μποροῦμε νὰ κάμουμε λίγο δρόμο μαζί... Πηγαίνω στὸ Σαραντόν.

Ἄ, τί καλά! Ἀπὸ τὸ Σαραντὸν δὲν εἶχε πεῖ κι' ὁ Αὐγουστῆς πὼς ἔπρεπε νὰ περάσῃ;.. Μὲ χαρά, περπάτησε κάμποση ὥρα στὸ πλάϊ τοῦ καλοῦ ἐκείνου ἀξιωματικοῦ, ὁδηγούμενος ἀπὸ τὸ φῶς ποὺ κρατοῦσε πάντα μπροστὰ ὁ καλὸς ἐκεῖνος στρατιώτης καὶ προσπαθώντας νὰ κανονίζῃ τὸ βηματάκι του σύμφωνα μὲ τὸ δικό τους. Ἀλλὰ μὲ λύπη ἄκουσε ἄξαφνα τὸν πρῶτο νὰ λέῃ:

— Ἐμεῖς εἴμαστε γιὰ δῶ... Νὰ ὁ στρατώνας μας... Καληνύχτα, παιδί μου. Καὶ πρόσεχε! Αὐτὴ τὴν ὥρα, τὰ περίχωρα τοῦ Παρισιοῦ δὲν εἶναι πολὺ σίγουρα!..

Κι' οἱ δυὸ στρατιωτικοὶ μὲ τὸ φανάρι χώθηκαν σ' ἕνα δρομάκο, ἀφίνοντας τὸν Τζὰκ καὶ πάλι μόνο στὴν ἀρχὴ τοῦ μεγάλου δρόμου τοῦ Σαραντόν.

Φάνηκαν ὅμως πάλι φῶτα. Ἐννιὰ ὧρες χτύπησε τὸ ρολόϊ μιᾶς ἐκκλησιᾶς ἀπὸ κεῖ-πάνω, ποὺ εἶχε πίσω της σπίτια μὲ κήπους, ἀραδιασμένα σ' ἕνα λόφο. Ἔπειτα ὁ Τζὰκ βρέθηκε σὲ μιὰ προκυμαία, πέρασε ἕνα γεφύρι καὶ προχώρησε. Τοῦ ἦρθε νὰ σταθῇ ἐκεῖ, νὰ ξεκουραστῇ. Ἀλλὰ ἔβλεπε ἀνθρώπους, ἄκουγε ὁμιλίες, φωνές, τραγούδια. Καὶ φοβήθηκε πάλι μὴν τὸν ἰδῇ κανεὶς καὶ τὸν γνωρίσῃ, ὅπως προτύτερα στοὺς δρόμους τοῦ Παρισιοῦ. Ὄχι, ὄχι! καλύτερα μόνος, στὴν ἐξοχή, στὴν ἐρημιά. Κι' ἄρχισε πάλι νὰ τρέχῃ...

Νά την ἡ ἐξοχή, ἀλλοιώτικη τώρα ἀπὸ ἐκείνη ποὺ εἶχε περάσει. Οὔτε χωράφια, οὔτε ἐργοστάσια μὲ καμινάδες. Ἀλλὰ περβόλια, χωριατόσπιτα, βίλλες, στάβλοι καὶ παντοῦ μυρωδιὰ σανοῦ, μαλλιοῦ καὶ κοπριᾶς. Ἔπειτα ὁ δρόμος ἄρχισε νὰ πλαταίνῃ, μὲ χαντάκια δεξιὰ κι' ἀριστερά, μὲ σωροὺς ἀπὸ χαλίκια ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ μὲ πέτρινα δρόσημα κάθε τόσο, χαμηλά, ποὺ ἔγραφαν μὲ ἀριθμοὺς τὰ χιλιόμετρα.

Μιὰ μεγάλη σιωπὴ βασιλεύει ὁλόγυρα κι' αὐτὴ τώρα φοβίζει τὸν Τζάκ. Νομίζει πὼς ἀκούει ὥς ἐδῶ τὸ ροχαλιτὸ τοῦ κοιμισμένου στὸ χαντάκι κι' αὐτὸς ἀκόμα ὁ ἐλαφρὸς κρότος τῶν βημάτων του τὸν ἀνησυχεῖ. Κάθε τόσο γυρίζει πίσω του. Ἡ ἀνταύγεια τοῦ Παρισιοῦ φωτίζει τὸν ὁρίζοντα. Ἀπὸ μακριά, ἀκούγονται τροχοὶ καὶ κουδούνια. Κάποιο ἁμάξι θὰ ἔρχεται. Ὁ Τζὰκ στέκεται, τὸ περιμένει, μὰ δὲν τὸ βλέπει νὰ περνᾷ. Τὸ ἀκούει μόνο κι' ὁλοένα μακρύτερα. Θάναι σ' ἄλλο δρόμο...

Ὁ Τζὰκ προχωρεῖ... Ἀ! ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ποὺ τὸν περιμένει ὀρθὸς ἐκεῖ στὴ στροφὴ τοῦ δρόμου;.. Ἕνας, δυό, τρεῖς... Ἄ, εἶναι δέντρα, λεύκες καὶ φτελιές. Οἱ φυλλωσιές τους θροοῦν καὶ τὸν τρομάζουν. Φοβᾶται, ἕλα τὰ φοβᾶται, ἀκόμα καὶ τὰ δέντρα.

«—Νὰ τραγουδήσω, νὰ κάμω θάρρος;» συλλογίεται.

Κι' ἀρχίζει, μὲ τὴ φωνούλα του, ἕνα τραγουδάκι ποὺ τέλεγε σὰν ἦταν πολὺ μικρός:

Φεγγαράκι μου λαμπρό
Φέγγε μου νὰ περπατῶ,
Νὰ πηγαίνω στὸ σκολειό...

Ὄχι! ὄχι στὸ σκολειό! Καὶ σταματᾷ σ' αὐτὸ τὸν στίχο κι' ἀρχίζει πάλι ἀπ' τὴν ἀρχή... Ἔπειτα θυμᾶται ἄλλο τραγούδι. Κάμποσο δρόμο κάνει ἔτσι τραγουδώντας. Κι' ἄξαφνα παύει, σωπαίνει, στέκεται.

Κάτι ἔρχεται, κάτι πλησιάζει,—ἕνα πρᾶγμα μαῦρο, πολυθόρυβο, μεγάλο, φοβερό. Τί νὰ εἶναι;..

Ἕνα κοπάδι βώδια! Πιάνει ὅλο τὸ δρόμο, εἶναι στιβαγμένο ἀνάμεσα στὰ δυὸ χαντάκια κι' ὁ Τζὰκ δὲν ἔχει ποῦ νὰ σταθῇ. Τραβιέται στὴν ἄκρη, μὰ τὰ βώδια, καθὼς περνοῦν, τὸν ἀγγίζουν, τὸν φυσοῦν μὲ τὰ ρουθούνια τους, τὸν χτυποῦν μὲ τὶς οὐρές τους. Περνοῦν ὅμως. Καὶ κατόπι τους, τὰ σκυλιὰ ποὺ γαυγίζουν κι' οἱ βοσκοὶ ποὺ σαλαγοῦν μὲ ἄγριες φωνὲς τὸ ἀνυπόταχτο κοπάδι.

Ὁ Τζὰκ στέκεται σὰν ἀπολιθωμένος. Βῆμα πιὰ δὲν τολμᾷ νὰ κάνῃ. Αὐτὰ πέρασαν, μ' ἂν ἔρχουνται κι' ἄλλα;

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΚΡΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ

[Συνέχεια καὶ τέλος· Ἴδε σελ. 150.]

Οἱ ναυτικοὶ εἶχανε βγεῖ στὴ σκάλα π' ἀφήσαμε· ἔτσι τὸ καράβι ἦταν πιὸ ἔρημο. Τὸ προσωπικὸ ποὺ δὲν εἶχε βάρδια, ἔπαιζε στὴ σάλα τῆς Δευτέρας χαρτιά. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἀκουγόνταν οἱ χτύποι γιὰ τὴν ὥρα καὶ γιὰ τὸ σκαντζάρισμα τῆς βάρδιας.

Μιὰ δυὸ ὧρες, ὅσο ταξιδεύαμε δίπλα στὸν κάβο, πηγαίναμε καλά· μὰ σὰν ξεμυτίσαμε γιὰ νὰ στρίψωμε, ὁ καιρὸς μᾶς χτύπησε κατάμουτρα κι' ἔκαμε τὸ καράβι νὰ χορεύῃ σὰν φρενιασμένο.

Εἶταν ὁ πρῶτος πλοίαρχος ποὺ κυβερνοῦσε κιὰνοίχτηκε λίγο γιὰ νἄχῃ τὸν καιρὸ στὴ μάσκα, μὰ δὲ βαριέσαι.

Ὅπου γιὰ μιὰ στιγμὴ βλέπω τὸ καράβι νὰ στρίβῃ καὶ νὰ τραβᾷ γιὰ τὸ βοριά.

Φουρκίστηκα. Ἀνεβαίνω στὴ γέφυρα καὶ τσακώνομαι μὲ τὸν καπετάνιο.

— Δὲ μοῦπες πὼς θὰ πιάσωμε καὶ μὲ κράτησες; τοῦ λέω.

— Εἶσαι καλὰ ποὺ θὰ πνίξω καὶ τὸ καράβι καὶ τοὺς ἀνθρώπους μου γιὰ τὴν ἀφεντιά σου; καὶ νὰ πάω, βάρκα δὲ μπορεῖ νὰ ζυγώσῃ.

—Ἄμα γίνονται οἱ τσομπάνηδες καπετάνοι, τοῦ πετάω κι' ἀφίνω τὴ γέφυρα.

Μέστειλε στὸ διάβολο.

Κάτω βρίσκω τὸ λογιστή, ἕνα μισερὸ στραπατσαρισμένο ἀνθρωπάκο, ποὺ στὸ πρόσωπό του ξεχώριζες ὁλοφάνερα τὰ σημάδια τοῦ ἀλκοόλ. Τοῦ ἐξηγῶ τὴν κατάσταση.

—Τί νὰ σοῦ κάμουμε; ἂν θέλῃς μεῖνε νἄβγῃς στὸ γυρισμό· δὲ σοῦ παίρνουμε διαφορά.

Σὲ ἄλλη περίπτωση θὰ δεχόμουν ἴσως μιὰ τέτοια πρόταση· ὅπως κι' ἂν εἶχε τὸ πράμμα, ἄλλο βαπόρι δὲ θάπιανε ὁτὸ μέρος ποῦθελα νὰ πάω καὶ μιὰ ποῦ τάφερε ἔτσι ἡ περίσταση, δὲ θάταν ἄσχημο νὰ ταξιδέψω λίγο παραπάνω. Τοῦτοι ὅμως οἱ ἄνθρωποι μοῦχαν καθίσει στὸ στομάχι κι' ἀποφάσισα νἄβγω στὸ πρῶτο λιμάνι καὶ νὰ περιμένω τὸ βαπόρι νὰ γυρίσῃ.

Ὅλη τὴν ὑπόλοιπη μέρα ὁ καιρὸς εἶταν ὁ ἴδιος. Ἡ σοροκάδα δυνάμωνε. Τὰπομεσήμερο ἔβρεξε κιόλας, μὰ ὁ καιρὸς δὲ μαλάκωσε. Ὁλοῦθε σύννεφα, σύννεφα μόνο καὶ πούσι. Ὁ ὁρίζοντας εἶχε στενέψει ὑπερβολικὰ κι' ὁ οὐρανὸς μᾶς πλάκωνε τὰ στήθια. Τὰ κύματα ἀπανωτὰ ἔρχονταν καὶ χτυποῦσαν πισόπλευρα τὸ καράβι. Ἔκανε μπότζι ἀνυπόφορο· δυὸ φορὲς λίγο νὰ πέσω ἀνεβαίνοντας στὸ καμπούνι.

Ἡ προσφυγίνα δὲ σηκώθηκε διόλου ἀπ' τὰ στρωσίδια της· ὁ ἔμπορας κι' ἡ παρέα του ἔκαναν ἐμετὸ καθετόσο κι' ὕστερα τρέχανε καὶ πέφτανε προύμυτα.

Πεντ'-ἕξη μίλια θάπιαχαμε ἀπ' τὴ στεριά, μόλον τοῦτο δὲν ξεκρίναμε τίποτα. Ὅταν ξαφνικὰ σταματᾷ ἡ μηχανή. Γίνεται φασαρία· φωνές, τρεξίματα, βλαστήμιες. Τὸ καράβι σταματάει καὶ χορεύει σὰν καρυδόφλουδο στὰ κύματα· ὁ ἀγέρας βουΐζει στὰ σκοινιά. Θέ μου! Τοῦτος ὁ βρώμικος οὐρανός, ὅσο βραδιάζει καὶ μαυρίζει περισσότερο· τοῦτος ὁ στενεμμένος ὁρίζοντας κι' αὐτὴ ἡ ἀγωνία πὼς σφίγγουνε τὴν καρδιά! Τί ἀκούραστο τέρας τὸ φουρτουνιασμένο πέλαγο! Ἔρχεται τὸ κῦμα καὶ περνάει χωρὶς νὰ νοιάζεται γιὰ τίποτα. Μόνο πάφίνει ξοπίσω του μιὰ φοβερὴ γούβα, ὅπου πρέπει νὰ γκρεμιστοῦμε· ὅμοια ἀκολουθάει ἄλλο, κι' ἄλλο. Μόνο ροχθοῦνε κάπως ὑπόκωφα καὶ μακραίνουν καὶ χάνονται στὸ σκοτάδι. Πάνε νὰ ξεθυμάνουν κάπου ἀλλοῦ...

Ἕνα τέταρτο μείναμ' ἔτσι στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν κυμάτων. Τέλος ἡ μηχανὴ διορθώθηκε. Σὲ μιὰ ὥρα φτάσαμε στὸ λιμάνι.

Βγαίνοντας συλλογιζόμουν τὴν κακομοίρα τὴν προσφυγίνα. Ἔμενε ὁλομόναχη σαὐτὸ τὸ παλιοβάπορο. Ὁ ἐμπορευόμενος βγῆκε καὶ καταριόταν τὸν ἀντίδικο, τὸ βαπόρι καὶ τὴ θάλασσα.

***

Εἶναι τέσσερες μέρες τώρα ποὺ βρίσκομαι σὲ τοῦτη τὴν πολιτεία.

Συλλογίζομαι πὼς σίγουρα ποτὲ δὲ θὰ ξανάρτω σαὐτὸν τὸν τόπο. Δὲ μέφερε δῶ παρὰ ἕνα τυχαῖο περιστατικό, κι' ἕνα τυχαῖο περιστατικὸ μπορεῖ νὰ μᾶς πάει ὁπουδήποτε. Κι' εἶναι τόσες χῶρες, τόσες πολιτεῖες, χιλιάδες, ἑκατομμύρια πολιτεῖες ἀκουμπισμένες σὲ κάποιο βουνὸ ἢ στὴ δίπλα μιανοῦ κάβου. Κι' εἶναι ἄνθρωποι, πόσοι ἄνθρωποι, ποὺ ἀγωνίζονται, ὁποφέρουν, χαίρονται καὶ πεθαίνουν σὲ μιὰν ἀκρούλα τῆς γῆς, ὅπως σοῦνει κάθε ὑπαρξη, κάθε ἐνέργεια.

Κάθομαι καὶ συλλογίζομαι, γιατὶ κουράστηκα περπατῶντας καὶ γιατὶ ἔξω ὁ καιρὸς εἶναι βαρύς· θὰ βρέξῃ.

Αὔριο θὰ περάσῃ τὸ βαπόρι — ἂν δὲν ἀποδίσῃ πουθενὰ ἐξ αἰτίας τοῦ καιροῦ — καὶ θὰ φύγω.

Μπορεῖ νὰ μὴν πιάσῃ πάλι τὴ σκάλα ποὺ θέλω...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ

9.

Ἡ δύση λαλεδόσκαρτη
κάποιου μπαξὲ γωνιὰ
Κι' ὁ ἥλιος σὰ λιωτρόπι
Ὀρθώνεται περήφανα
μ' ὁλόφλογη ματιὰ
—Πόσο βαφτῆκαν ἔντονα
ὁλόγυρά του οἱ τόποι!

Τὰ σύννεφα ὁλοπόρφυρα,
σεντόνια τοῦ θανάτου!
Τάφος τὸ δειλινὸ
Φιλόστοργα πᾶς ἄνοιξε
τὴ μπλόβην ἀγκαλιά του
Γιὰ νὰ δεχτῇ τὸν ὅμορφο
καλότυχο Νεκρό!..

ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

Ο ΛΕΥΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΚΙ' Η ΜΑΥΡΗ ΑΡΚΟΥΔΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΘ'.

Ἂς ἀφήσουμε μιὰ στιγμὴ τὸ σιδρο-Πίπη, — γιατὶ σὲ λίγο θὰ ἰδοῦμε ποῦ πῆγε καὶ τί ἔκαμε, — κι' ἂς μποῦμε στὴ Λέσχη τῶν Φλυάρων καὶ στὸ σαλόνι ἐκεῖνο ὅπου μαζευόνταν ταχτικὰ κάθε βράδυ ὅσοι δὲ φοβόνταν τόσο τὴν Ἀρκούδα ὥστε νὰ μένουν κλεισμένοι στὰ σπίτια τους.

Ἦταν προπάντων κάτι ἀπόστρατοι ἀξιωματικοί, σὰν τὸν ταγματάρχη Μπαμπούμα, τὸ φίλο τῶν δεσποινίδων Παφιασάνου. Καὶ καθὼς εἴπαμε στὴν ἀρχή, οἱ γενναῖοι αὐτοὶ ἔβγαιναν τὰ βράδυα ὁπλισμένοι σὰν ἀστακοὶ καὶ πήγαιναν μὲ θάρρος στὴ Λέσχη τους, γιὰ νὰ παίξουν κανένα παιχνίδι, — χαρτιά, τάβλι, σκάκι, — ἢ νὰ κουβεντιάσουν καὶ νὰ συζητήσουν.

Αὐτὸ λοιπὸν ἔκαμαν κι' ἐκεῖνο τὸ βράδυ τῆς 15 Ἀπριλίου. Ἂν γινόταν ὁ χορός, θὰ πήγαιναν στὸ χορό· ἐπειδὴ ὅμως ὁ χορὸς εἶχε ἀναβληθεῖ, πῆγαν στὴ Λέσχη. Τὰ εἶχαν μάλιστα μὲ τὸν ταγματάρχη Μαμπούμα ποὺ συμβούλεψε τὶς δεσποινίδες νὰ τὸν ἀναβάλουν.

— Καϊμένε καὶ σύ, τοῦ ἔλεγαν, τί ἰδέα σοῦ ἦρθε; Θὰ διασκεδάζαμε τόσο ὡραῖα ἀπόψε!.. Κρῖμας!.. Τόσο πάλι φοβᾶσαι μιὰ παλιοαρκούδα;

— Μὲ συγχωρεῖτε! τοὺς ἀπαντοῦσε ὁ ταγματάρχης. Δὲν τὸκανα γιὰ τὸν ἑαυτό μου, παρὰ γιὰ τὸν κόσμο ποὺ φοβᾶται. Ψυχὴ δὲν θὰ πήγαινε κι' ὁ χορὸς θάταν σάχλα καὶ νέκρα... Ἐμένα θὰ μοῦ πῆτε πὼς φοβήθηκα μιὰ παλιοαρκούδα; Πόσες φορὲς στὰ ταξίδια μου, δὲν κυνήγησα ἀρκούδες! Κι' ἄσπρες, καὶ μαῦρες, καὶ καστανές, ἀπ' ὅλες!..

Κι' ἄρχισε τότε νὰ τοὺς λέῃ γιὰ τὰ αἰώνια ταξίδια του καὶ γιὰ τὰ μεγάλα του κυνήγια...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑ ΓΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΚΑΙ ΠΑΛΙ Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Αγαπητοί μου,

ΕΝ τόξερα πώς ὁ Κινηματογράφος ἔχει καὶ στὸν κύκλο μας τόσους φίλους, θιασώτες καὶ θαυμαστές. Ἀλλὰ νά· ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἔγραψα γιὰ τὴν Τριακονταετηρίδα του, δὲν παύουν νὰ μοῦ ἔρχονται γράμματα ἀπὸ Διαπλασόπουλα, ἀγόρια καὶ κορίτσια, ποὺ μοῦ ζητοῦν πληροφορίες καὶ λεπτομέρειες: Ποῦ καὶ πῶς καὶ πότε ἔγεινε ἢ θὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ γιορτή; Καὶ ποιὸς γιορτάζεται, ποιὸς ἔχει σήμερα τὴ δόξα αὐτῆς τῆς μεγάλης ἐφεύρεσης τοῦ καιροῦ μας;—Γιὰ νὰ ἐκανοποιήσω λοιπὸν αὐτὴ τὴν περιέργεια, ποὺ δὲν τὴ βρίσκω δὰ καὶ τόσο παράλογη, ρώτησα ἕναν εἰδικό. Καὶ νὰ τί ἔμαθα:

Ἡ γιορτὴ ἔγεινε τὸν περασμένο μῆνα στὸ Παρίσι. Σὲ κάποιο σπίτι τοῦ βουλεβάρτου τῶν Καπουτσίνων εἶχε ἐντειχισθεῖ μιὰ ἀναμνηστικὴ πλάκα. Γιατί στὸ σπίτι αὐτό, στὶς 28 τοῦ Δεκέμβρη τοῦ 1895,—ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια,—εἶχε δοθεῖ ἡ πρώτη κινηματογραφικὴ παράσταση. Οἱ ἀδελφοὶ Λουδοβίκος καὶ Αὔγουστος Λουμιὲρ εἶχαν τελειοποιήσει τὴν ἐφεύρεση καὶ προσκαλοῦσαν τὸ πολὺ κοινὸ νὰ τὴν ἰδῇ. Προτύτερα ὅμως, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1894, τὴν εἶχαν δείξει σὲ στενὸ κύκλο ἐπιστημόνων καὶ δημοσιογράφων, στὴν αἴθουσα τοῦ «Συλλόγου πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν», στὴν ὁδὸ Ρέν. Ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Τεχνῶν, στὰ ποκαλυπτήρια τῆς ἀναμνηστικῆς πλάκας ποὺ εἴπαμε, *προσφώνησε* τὸν Λουδοβίκο Λουμιέρ, τὸν ἕναν ἀπ' τοὺς δυὸ ἀδελφοὺς ἐφευρέτες,—δὲν ξέρω γιατὶ δὲν ἦταν κι' ὁ ἄλλος, ἴσως δὲν ὑπάρχει πιὰ στὴ ζωή,—ποὺ στὸ τέλος δέχτηκε συγκινημένος τὰ συγχαρητήρια τῶν παρισταμένων. Ἔτσι γιορτάσθηκε ἡ Τριακονταετηρίδα.

Ἐφευρέτες λοιπὸν τοῦ Κινηματογράφου θεωροῦνται σήμερα οἱ ἀδελφοὶ Λουδοβίκος καὶ Αὔγουστος Λουμιέρ. Αὐτοὶ ἔχουν δλη τὴ δόξα. Ἀλλὰ καθὼς σᾶς εἶπα καὶ τὴν ἄλλη φορά, πολλοὶ ἐργάστηκαν γιὰ νὰ τελειοποιήσουν αὐτὸ τὸ μηχάνημα, ποὺ δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἐξέλιξη τῆς Μαγικῆς Λυχνίας. Εἶναι δηλαδὴ μιὰ ἐργασία αἰώνων. Τὶς ξέρετε βέβαια τὶς πρῶτες, τὶς ἀρχέγονες Μαγικὲς Λυχνίες, ποὺ ἀκόμα τὶς μεταχειρίζονται γιὰ παιδικὰ παιχνίδια: Προβάλλουν χρωματιστὲς εἰκόνες ζωγραφισμένες σὲ στενόμακρες γυάλινες πλάκες. Ἀλλὰ πρέπει νὰ βγῇ ἡ μιὰ γιὰ νὰ μπῇ στὴ θέση της ἡ ἄλλη. Ἑπομένως δὲν ὑπάρχει συνέχεια, κίνηση, ζωή. Ἔπρεπε νὰ βρεθῇ τρόπος ὥστε νὰλλάζουν μόνες τους γρήγορα, συνεχῶς.

Ἔτσι σκέφτηκαν νὰ ζωγραφίζουν τὶς εἰκόνες σ' ἕνα κύλινδρο ποὺ νὰ περιστρέφεται μέσα στὴ Λυχνία κι' ἔπειτα σὲ μιὰ ταινία ποὺ νὰ ξετυλίγεται. Ἀλλ' ἀπὸ τί ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ ταινία; ὄχι βέβαια ἀπὸ γυαλί. Στὴν ἀρχή, τὴν ἔκαμαν ἀπὸ λεπτό, διάφανο ὕφασμα ὅπου κολλοῦσαν φωτογραφίες τυπωμένες ἀπάνω σὲ διάφανο χαρτί. Ἔπειτα τὴν ἔκαμαν ἀπὸ γκελατίνα μὲ τὶς φωτογραφίες τυπωμένες ἀπευθείας ἀπάνω της.

Ἡ τελειοποίηση, βλέπετε, τῆς Μαγικῆς Λυχνίας προχώρησε παράλληλα μὲ τὴν τελειοποίηση τῆς Φωτογραφίας. Ἀλλὰ συγχρόνως δυνάμωνε κι' ὁ φωτισμός. Στὴν ἀρχή, μέσα στὸ μηχάνημα, ἦταν ἕνα κερί, μιὰ λάμπα τοῦ λαδιοῦ, μιὰ λάμπα τοῦ πετρελαίου. Ἔπειτα φῶς γκαζιοῦ, ἔπειτα φῶς ἀσετυλίνης καὶ τέλος ἠλεκτρικό. Σήμερα, ὄχι μόνο τὸν φωτισμό, ἀλλὰ καὶ τὴν κίνηση στὸν Κινηματογράφο τὴ δίνει ὁ ἠλεκτρισμός. Αὐτὸς ἔφερε τὴν τελευταία τελειοποίηση.

Ἐννοεῖται, ὅτι ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ βρῆκαν τρόπο νὰ προβάλλουν μὲ τὴ Μαγικὴ Λυχνία μιὰ συνέχεια, μιὰ ἀδιάκοπη σειρὰ εἰκόνων, δὲν ἔδαζαν πιὰ εἰκόνες χωριστές, ἀνεξάρτητες τὴ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἀλλὰ μεταχειριζόνταν εἰκόνες τοῦ ἴδιου πράγματος σὲ διάφορες διαδοχικὲς θέσεις ἢ στάσεις, ποὺ τὸ ἔδειχναν *ἐν κινήσει*. Ἔτσι ζωντάνευαν τὰ πράγματα ποὺ ἐπρόβαλλε ἡ Μαγικὴ Λυχνία. Καὶ καθὼς σᾶς εἶπα καὶ τὴν ἄλλη φορά, τὶς τελειότερες σειρὲς τὶς ἔδωσε ἡ Φωτογραφία, ὅταν τελειοποιήθηκε κι' αὐτὴ καὶ μποροῦσε νὰ παίρνῃ στιγμιότυπα, *ἐνσταντανέ*. Οἱ *ταινίες* ποὺ *βλέπουμε σήμερα* στοὺς Κινηματογράφους, δὲν εἶναι παρὰ μιὰ σειρὰ ἀτελεύτητη τέτοιων μικρῶν στιγμιοτύπων. Ὁ φακὸς τὰ μεγαλώνει στὸ φυσικό, τὸ ἠλεκτρικὸ φῶς τὰ φωτίζει ζωηρὰ μέσα στὴ σκοτεινὴ σάλα καὶ, καθὼς ἀλλάζουν ἔτσι γρήγορα μὲ τὸ μηχανισμὸ ποὺ ξετυλίγει τὴν ταινία, βλέπουμε πιὰ ἀπάνω στὴν ὀθόνη αὐτὴ τὴ Ζωή.

Μπορεῖτε λοιπὸν νὰ φανταστῆτε τώρα πόσες ἀπόπειρες καὶ πόσες βαθμιαῖες τελειοποιήσεις στὶς λεπτομέρειες ἔγειναν ἀπὸ πολλοὺς καὶ διαφόρους, ὥς νὰ ἐξελιχθῇ ἡ ἀρχέγονη Μαγικὴ Λυχνία στὸ σημερινὸ Κινηματογράφο. Ὁ εἰδικὸς ποὺ ρώτησα, μοῦ ἔδωσε κ' ἕνα σχετικὸ ἄρθρο. Σ' αὐτὸ βλέπω τὰ ὀνόματα τῶν προδρόμων, νὰ ποῦμε, τῶν ἀδελφῶν Λουμιέρ. Εἶναι π: χ: ὁ Γάλλος γιατρὸς Παρὶ ποὺ τὸ 1765 ἐπινόησε τὸν περιστρεφόμενο κόλινδρο τῆς Μαγικῆς Λυχνίας. Ὁ Βέλγος Πλατὼ ποὺ τὸ 1780 βρῆκε τὰ γνωστὸ «Φενακιστικοσκόπιο» τῆς Ὀπτικῆς. Ὁ Ἀμερικανὸς Χόρνερ κι' ὁ Γάλλος Ντυμπὸσκ ποὺ χρησιμοποίησαν πρῶτοι τὸν ἠλεκτρισμό. Ὁ χημικὸς Ρεϋνώ, Γάλλος ἐπίσης, ποὺ ἐπινόησε τὴν ταινία. Τέλος ὁ Ἔδισσων — μὰ μποροῦσε νὰ λείψῃ αὐτός;—ποὺ κατασκεύασε τὸ 1891 το «Κινηματοσκόπιο», ὁ Γάλλος Ντεμενὶ ποὺ τὸ τελειοποίησε τὸ 1892 κι' οἱ ἀδελφοὶ Λουμιὲρ πού, καθὼς εἴδαμε, εἶπαν τὴν τελευταία λέξη.

Αὐτὰ εἶχα νὰ σᾶς πῶ. Μὴ μὲ ρωτήσετε πιά, γιατὶ περισσότερα δὲν ξέρω. Ὁπωσδήποτε ἐλπίζω πὼς ἡ εὔλογη περιέργειά σας ἱκανοποιήθηκε. Ἀλλὰ προσέξτε τώρα καὶ σ' αὐτό. Τέτοια εἶναι ἀπάγω-κάτω κι' ἡ ἱστορία ὅλων τῶν ἐφευρέσεων: Ἕνας βρίσκει στὴν ἀρχὴ κάτι, ποὺ πολλοὶ ἄλλοι κατόπι τὸ τελειοποιοῦν. Καὶ συνήθως αὐτὸς ὁ πρῶτος μένει ἄγνωστος. Κι' ἐν' ἄλλο ἀκόμα: Ἡ μιὰ ἐφεύρεση βοηθεῖ τὴν ἄλλη· κι' ἡ τελειοποίηση μιᾶς εἶναι συνδυασμὸς πολλῶν. Αὐτὰ ἂς ἔχουν ὀπ' ὄψει τους οἱ... μέλλοντες ἐφευρέτες.

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΧΕΡΙ

(Μυθιστόρημα ὑπὸ JULES CHANCEL)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Κι' ἐγὼ ὁ μηχανικός, ὁ Φραγκίσκος καὶ ἡ Λούση ἀκόμη, συλλογιζόνταν τί λογαριασμοὺς εἶχαν νὰ τακτοποιήσουν μὲ αὐτὸ τὸ δόκτορα Σμίλλυ, εἶδαν τὸν ταγματάρχη νὰ κάνει ἕνα νόημα στοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰ λευκά. Δυὸ ἀπ' αὐτοὺς προχώρησαν κι' ἔβαλαν στὴ μέση τὸ μηχανικό, ἄλλοι τὰ παιδιὰ κι' ἄλλοι πῆγαν νὰ πάρουν τὸ μηχάνημα ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο.

Βλέποντας τὴν ἰδιαίτερη φροντίδα ποὺ ἔδειχναν γιὰ τὴ συσκευή, ὁ μηχανικὸς θυμήθηκε τὴν ἀντίσταση ποὺ εἶχε φέρει ὁ Πλάου γιὰ νὰ τὴ βάλει στ' αὐτοκίνητο καὶ ξαφνικὰ φωτίστηκε:

— Κατάλαβα, εἶπε σιγὰ-σιγὰ στὸ Φραγκίσκο. Εἶναι ἡ συμμορία τοῦ Τροῦ-Τιέν. Τὸ μηχάνημά σου ζητοῦνε πάλι. Φαίνεται πὼς ἔχουμε νὰ κάμουμε μὲ πολὺ ἐπικίνδυνο ἀντίπαλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Ἡ εὐχάριστη φυλακὴ

Κατὰ τὸ 1914, κυκλοφόρησε στὴν Ἰνδοκίνα ἡ φήμη ὅτι ἕνας Ἀμερικανὸς σοφός, ὁ δόκτωρ Σμίλλυ, εἶχε πάρει ἀπὸ τὴν κυβέρνηση τοῦ Κάμποτζ, καθὼς κι' ἀπὸ τὸ Γάλλο κυβερνήτη, τὴν ἄδεια νὰ κάμει ἀρχαιολογικὲς ἔρευνες στὴν περιοχὴ τοῦ Ἀγκόρ. Ἡ εἴδηση αὐτὴ ὅμως λησμονήθηκε γρήγορα, γιατὶ στὸ μεταξὺ ἤρθε ὁ πανευρωπαϊκὸς πόλεμος κι' ἡ προσοχὴ τοῦ κόσμου ὅλου στράφηκε κεῖ.

Ἀφοῦ συνελήφθηκαν ἀπὸ τοὺς ἄγνωστους λευκοὺς ἀνθρώπους ὁ κ. Καρινό,

ὁ Φραγκίσκος κι' ἡ Λούση ὁδηγήθηκαν στὸν δόκτορα Σμίλλυ. Ἐκεῖνος τοὺς δέχτηκε εὐγενικά, τοὺς ἔβαλε νὰ καθίσουν σὲ ἀναπαυτικὲς πολυθρόνες ἀπὸ κινέζικο ρατέν, ποὺ στόλιζαν τὸ ἰδιαίτερο γραφεῖο του κι' ἄρχισε εὐθὺς τὴ συζήτηση σὲ πολὺ φιλοφρονητικὸ τόνο.

—Μεγάλη μου τιμή, εἶπε, νὰ δέχομαι ἕνα γάλλο μηχανικό!

Ὁ κ. Καρινὸ παρὰ λίγο νἀφίσει τὸ θυμό του νὰ ξεσπάσει. Κρατήθηκε ὅμως κι' ἀπάντησε ψυχρά:

— Ἀδιαφορῶ, κύριε, γιὰ τὶς ἀστειότητές σας. Μ' ἔπιασαν καὶ μένα κι' αὐτὰ τὰ παιδιὰ μὲ τὴ βία καὶ περιμένω νὰ μάθω τὸ λόγο αὐτῆς τῆς βαρβαρότητας.

Ὁ δόκτωρ δὲ φάνηκε νὰ ξαφνισθῆκε ἀπ' αὐτὴ τὴ διαμαρτυρία.

—Κύριε, εἶπε, δὲν εἶμαι ἐγὼ ἁρμόδιος νὰ σᾶς δώσω αὐτὴν τὴν πληροφορία. Ἐγὼ εἶμ' ἕνας ἁπλὸς ὑπάλληλος, ποὺ ἐκτελεῖ τὶς διαταγὲς ποὺ τοῦ δίδονται.

—Ἀπὸ ποιόν;

—Δὲν ἔχω ἀκόμη τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς τὸ πῶ, μὰ φαντάζομαι πὼς σύντομα θὰ τὸ μάθετε. Θὰ τηλεφωνήσω τώρα κιόλας στὸν ἀρχηγό, γιὰ νὰ τοῦ ζητήσω ὁδηγίες γιὰ σᾶς.

Πῆρε τὰ ἀκουστικὸ τοῦ τηλεφώνου ποὺ ἦταν στὸ τραπέζι του κι' ἄρχισε νὰ μιλᾶ ἐγγλέζικα. Ὁ μηχανικὸς ἤξερε καλὰ αὐτὴ τὴ γλῶσσα καὶ κατάλαβε τὰ λόγια του.

«Εἰδοποιήστε τὸν ἀρχηγό, τηλεφωνοῦσε, ὅτι οἱ ἄνθρωποι, ποὺ μοῦ εἶπε, βρίσκονται στὸ γραφεῖο μου... Ναί, ὁ μηχανικὸς καὶ τὰ δυὸ παιδιά... Τὸ μηχάνημα; Μὰ φυσικὰ ἐδῶ βρίσκεται καὶ τὸ μηχάνημα... Νὰ τοὺς περάσω ἀπὸ τὴν πόρτα; Ἔ, ἄκουσα καλά; Θὰ περάσουν τὴ σιδερένια πόρτα καὶ θὰ τοὺς περιμένετε ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος; Πολὺ καλά, διακόψετε!»

Ὁ δόκτωρ κρέμασε τὸ ἀκουστικὸ καὶ γύρισε καὶ κοίταξε προσεχτικὰ τὸ μηχανικὸ καὶ τὰ παιδιά.

—Ὦ, ὦ, εἶπε στὸ τέλος, φαίνεται πὼς ὁ ἀρχηγὸς σᾶς ἔχει σὲ μεγάλη εὔνοια, γιατὶ τώρα καὶ δέκα χρόνια ποὺ ἐργάζομαι ἐδῶ, εἶναι ἡ τρίτη μόλις φορὰ ποὺ διατάσσομαι νὰ περάσω ἀνθρώπους ἀπὸ τὴ σιδερένια πόρτα. Φαίνεται πὼς εἶστε κάποιο σπουδαῖο πρόσωπο, κύριε Καρινό.

Μὰ ὁ μηχανικὸς δὲν ἔδινε προσοχὴ στὰ κομπλιμέντα τοῦ ἀρχαιολόγου.

—Πρέπει νὰ τελειώνουμε, κύριε, εἶπε ξερὰ-ξερά, καὶ σᾶς παρακαλῶ πολὺ νὰ μὲ περάσετε μιὰν ὥρα νωρίτερα ἀπ' αὐτὴ τὴ σιδερένια πόρτα. Νὰ μάθω ἐπιτέλους τί γυρεύουν ἀπὸ μένα. Ἐπίσης θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ στείλετε αὐτὸ τὸ γράμμα στὸ Γάλλο κυβερνήτη, γιὰ νὰ μάθει πῶς μεταχειρίζονται ἕναν ὑπήκοο τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας μέσα στὸ ἔδαφος τῆς κυριαρχίας της.

«Θέλετε, κύριε, νὰ μοῦ παραδώσετε τὰ ὅπλα σας;» (Σελ. 150, στ. β'.)

«Τὸ κουβαλοῦσαν δυὸ ἀγκοί.»

Ὁ ἀρχαιολόγος δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσει ἕνα χαμόγελο.

—Κύριε Καρινό, εἶπε, πρέπει νὰ βγάλετε ἀπὸ τὸ νοῦ σας ὅτι μπορεῖτε νὰ ἐπικοινωνήσετε μὲ ὁποιονδήποτε. Ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἀρχηγὸς θὰποφασίσει νὰ σᾶς ἀπελευθερώσει, θὰ θεωρεῖστε ξεγραμμένος ἀπὸ τοὺς ζωντανούς.

—Κι' αὐτὰ τὰ παιδιά; ρώτησε ὁ μηχανικός.

—Κι' αὐτὰ τὰ παιδιά!

—Ναί, μὰ φαντάζομαι ὅτι ἡ ἐξαφάνισή μου δὲν θὰ περάσῃ ἀπαρατήρητη. Ταξιδεύω μ' ἐπίσημη συνοδεία, ποὺ μοῦ τὴν ἔδωσε ὁ βασιλιὰς τοῦ Κάμποτζ.

Ὁ δόκτωρ ξέσπασε τώρα σὲ γέλια.

—Εἴδατε σὲ τί σᾶς χρησίμευσε αὐτὴ ἡ συνοδεία σας. Ὅσο γιὰ τὶς ἐπίσημες ἀποστολές, ὁ ἀρχηγός μας τὶς γράφει στὰ παλιά του τὰ παπούτσια. Ἄ, δὲν φαντάζεστε σεῖς πόσο δυνατὸς εἶν' ἐκεῖνος ποὺ σᾶς κρατεῖ τώρα στὴν ἐξουσία του!

— Ἀλήθεια;

—Ἀλήθεια! φώναξε ὁ μηχανικός, κίτρινος ἀπὸ τὴν ταραχή του. Καὶ θὰ τολμοῦσε νὰ τὰ βάλει μὲ τὸ βασιλιὰ Σιστοβάθ;

Ὁ δόκτωρ σήκωσε τοὺς ὤμους.

—Καὶ βέβαια!

—Καὶ μὲ τὴν κυβέρνηση τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας;

—Τὸ βλέπετε!

—Καλὰ λοιπόν, θὰ τὸ ἰδοῦμε!

Ὁ ἀρχαιολόγος ἀκούμπησε φιλικὰ τὸ χέρι του στὸν ὦμο τοῦ μηχανικοῦ καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἐπιτρέψατέ μου, κύριε, νὰ σᾶς δώσω μιὰ συμβουλή. Εἶμαι καλὸς ἄνθρωπος ἐγὼ κι' ἂς φαίνομαι κακός. Τὰ παιδιὰ τ' ἀγαπῶ πολύ. Κι' αὐτὰ ἐδῶ τὰ βρίσκω χαριτωμένα. Λοιπόν, ὄχι θυμοὺς μὲ τὸν ἀρχηγό. Μαλακά, μαλακά. Κάνετε ὅ,τι σᾶς διατάξει καὶ μὴ τοῦ φέρετε ἀντίρρηση, γιατὶ θὰ σᾶς βγῇ σὲ κακό.

—Μὰ τί εὐχή, ὁ διάβολος ὁ ἴδιος εἶναι ὁ ἀρχηγός σας;

—Κάτι περισσότερο!

Κι' ὁ δόκτωρ σηκώθηκε, δείχνοντας ἔτσι ὅτι εἶχ' ἔρθει ἡ ὥρα, ποὺ οἱ ξένοι ἐμέλλαν νὰ περάσουν τὴν περίφημη πόρτα καὶ νὰ μποῦν στὸ ἄδυτο τῶν ἀδύτων.

Ἀφοῦ πέρασαν ἑκατὸ μέτρα μέσα στὸ ὑπόγειο, ἔφτασαν μπρὸς στὴν πόρτα. Ὁ δόκτωρ χτύπησε τρεῖς φορὲς μὲ τὸ κεφάλι τοῦ μπαστουνιοῦ του.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

Μὲ τὸ 1ο φύλλο τῆς ὅης Δεκεμβρίου ἔρχισε τὸ 4ὸν ἔτος κι' ὁ 3ὸς τόμος τῆς Β' Περιόδου τῆς «Διαπλάσεως». Ἐκεῖνοι ποὺ ἡ συνδρομή των ἔληξε, πρέπει νὰ τὴν ἀνανεώσουν. Καὶ ὅσοι δὲν ἐστείλαν ἀκόμη τὸ ὑπόλοιπο τῆς συνδρομῆς τοῦ 1925, παρακαλοῦνται νὰ τὸ στείλουν μαζί, σύμφωνα μὲ τὴ δήλωση τοῦ 26ου φύλλου.

Ἡ ἰσχὺς ὅλων τῶν Ψευδωνύμων τοῦ 1926 ἔληξε πλέον. Ὅσοι θέλουν νὰ ἔχουν τὸ ἴδιο ψευδώνυμο καὶ κατὰ τὸ 1926, πρέπει νὰ τὸ ἀνανεώσουν τὸ ταχύτερον, διότι κατὰ τὸν Κανονισμὸν τὰ μὴ ἀνανεωθέντα ἐως τώρα ψευδώνυμα εἶναι ἐλεύθερα καὶ θὰ τὰ δίδω εἰς ὅποιον τὰ ζητήσῃ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΚΑΤΩ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 102]

Κάτω στὸ δάσος τὸ περιστέρι,
Ἄσπρο σὰ χιόνι, τρέχει μὲ ταῖρι.

Κάτω στὸ δάσος τὰ δυὸ πουλάκια
Πετοῦν καὶ παίζουν σὰν ἀδελφάκια.

Κάτω στὸ δάσος ὁ νιὸς βοσκὸς
Βόσκει τἀρνάκια,— ἄ, τί καλός!

Κάτω στὸ δάσος ὁ κυνηγὸς
Βαρεῖ κουλάκια,— ἄ, τί κακός!

Κάτω στὸ δάσος μιὰ καλυβίτσα,
Τόσο μικρούλα σὰ μιὰ φωλίτσα.

Κάτω στὸ δάσος μικρὰ παιδάκια
Παίζουν χαρούμενα παιχνιδάκια.

Ζουλέϊκα

ΠΡΩΤΗ ΜΕΡΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 96]

Τὰ σκυλιά, σύρλιάζοντας, γίνονται οἱ πρῶτοι ἀγγελιαφόροι τοῦ ἐρχομοῦ ξένου στὸ χωριό. Κι' αὐτὰ πρῶτα μᾶς δέχηκαν.

Διευθυνθήκαμε στὰ μαγαζιά. Πάντα ρωτώντας βρήκαμε κείνο ποὺ ζητούσαμε. Ἕνας γέρος βγῆκε ἔξω. Κρατώντας ἕνα λυχνάρι, μᾶς ἐξέτασε ἀπὸ τὰ νύχια ὡς τὴν κορφή: «Σὰν τί καινὸ φουμάρουμε;»

Κάλεσε ἄλλον νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ στὸ σπίτι ποὺ θὰ μέναμε. Μὲ εἶπε καὶ mademoiselle. "Ἦταν μιὰ παραφωνία στὶς θλιβερὲς σκέψεις ποὺ μ' ἐνέπνευσε τὸ καινούργιο περιβάλλον. Ἔφτασε λοιπὸν ὡς τὶς ἀπόμακρες γωνιὲς ὁ ψευτοπολιτισμός;..

Στὸ μισοσκόταδο ποὺ μπήκαμε, μόλις διάκρινα δυὸ γέρους καὶ μιὰ νιὰ χωμένη στὸ μαῦρο της σκούφωμα. Πάλι τὸ λυχνάρι, πάλι ἡ ἴδια ἐξέταση. Ὕστερα οἱ ἀνακρίσεις...

Τόνομά μου τὸ βρῆκαν πολὺ δύσκολο κι' ἄρχισαν τὰ πρῶτα γυμνάσματα τῆς προφορᾶς του. Καὶ σὲ κάθε τι δὲν κατάφερναν νὰ κρύψουν τὴν περιέργειά τους, αὐτὸ τὸ ἰδιαίτερο χαρακτηριστικὸ κείνων ποὺ δὲν ἔχουν πῶς νὰ χορτάσουν τὴ δίψα τῆς ψυχῆς τους γιὰ μάθηση. Εἶναι μιὰ ἄρρωστη περιπλοκὴ τῆς κατ' Ἀριστοτέλην «ἐφέσεως τοῦ εἰδέναι».

Σὲ λίγο ἔφτασαν κ' ἄλλοι, γιὰ νὰ μὴ μείνῃ τίποτα ἀνεξέλεγκτο. Δὲ φαντάζομαι πιὸ στενόχωρη τὴ θέση τῶν ὑποδίκων.

Τὸ πρωὶ οἱ γυναικούλες καὶ τὰ κορίτσια ἐρχόνταν νὰ χαιρετήσουν τὴν «κυρία δασκάλα».

Ἀπὸ τὰ παιδιὰ πάλι, τὰ πιὸ θαρρετά, πλησίαζαν καὶ χαιρετοῦσαν. Μὰ τὰ πολλὰ πρόβαλλαν μονάχα τὰ προσωπάκια τους ἀπὸ τὴν πόρτα. Κι' ἀδιάκοπα καινούριες λερὲς μουσουδίτσες μοῦπαιζαν κὶ κρυφτούλι πίσω ὅπ' αὐτή.

Μαγεμένη Ρεμματιά

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥΦΕΚΙΑ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 98]

Τίποτα δὲν μᾶς ἔλειπε στὴν ἐξοχή. Εἴχαμε γάργαρο νερό, μυρωμένα πεῦκα, παιχνίδια πολλὰ καὶ φαγιὰ ὅσα θέλαμε. Κ' ἔμως δὲν ἤμουν τέλεια εὐχαρισημένη. Ὑπῆρχε μιὰ εὐτυχία ποὺ τὴ ζήλευα, γιατὶ μοῦ φαινόταν ἀπραγματοποίητη: Ἤθελα νὰ πηγαίνω κι' ἐγὼ στὸ κυνήγι, μ' ἀκόμα δὲν τολμοῦσα οὔτε νὰ σηκώσω τ' ὅπλο. Μὰ ἤθελα νὰ δοκιμάσω. Καὶ μιὰ μέρα δὲ βάσταξα κι' ἐξομολογήθηκα τὸν πόθο μου σ' ἕνα παιδὶ τοῦ χωριοῦ.

—Καὶ γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα στενοχωριέσαι; Νὰ σὲ μάθω ἐγώ. Εὔκολη δουλειά. Ἄυριο νὰρθῆς μαζί μου νὰ δοκιμάσωμε.

Εἶχα ἐμπιστοσύνη σ' αὐτὸ τὸ παιδί, γιατὶ πάντα ἐγύριζε μὲ τὴ σάκκα γεμάτη. Καὶ συμφωνήσαμε τὴν ἄλλη μέρα τ' ἀπόγεμα, νὰ πᾶμε μαζί.

Ἀπὸ τὴ λαχτάρα μου δὲν ἐκοιμήθηκα. Κι' ὀνειρεύτηκα στὸ λίγο διάστημα ποὺ μὲ κυρίεψε ὁ ὕπνος ... θριάμβους.

Τὴν ἄλλη μέρα, τὴν ὁρισμένη ὥρα, ἤμουν ἕτοιμη. Κι' αὐτὸς ἐπίσης, μὲ τὸ τουφέκι στὸν ὦμο, μὲ περίμενε. Βιάστηκε τὸ παιδὶ καὶ τέλειωσε τὴ δουλειά του νωρίτερα. Πουλιὰ θὰ βρίσκαμε. Στὰ χωράφια, τὰ μικροπούλια πάντα ἀφθονοῦσαν. Τρέχαμε, πηδούσαμε τοίχους — κι' οἱ πέτρες κυλοῦσαν πίσω μας. ("Αν μᾶς τύχαινε κανένας ἀγρονόμος!..)

Σταματήσαμε. Σ' ἕνα δέντρο, ἕνας κότσυφας καθόταν. Μοῦ φόρτωσε τ' ὅπλο, μὲ δίδαξε πῶς νὰ σκοπέψω καὶ μοῦ σύστησε νὰ προσέχω, γιατὶ τ' ὅπλο καμμιὰ φορὰ ... χτυπάει. Δὲ μ' ἄρεσε τὸ τελευταῖο αὐτό. "Αν πάθαινα τίποτα, ἀνίδεη ὅπως ἤμουν; Ντράπηκα ὅμως νὰ ταπεινωθῶ καὶ νίκησα τὸ φόβο μου. Κατέβασα τὴ σκανδάλη...

Τ' αὐτιά μου βούΐξαν, κατέβασα τ' ὅπλο. Τὸ πουλάκι εἶχε φύγει. Πῆρα ὅμως τὸ βάπτισμα τοῦ πυρός.

Ἀπὸ τότε ξαναδοκίμασα τουφέκι καὶ πιστόλι, ἀλλὰ ποτὲ δὲ δοκίμασα τὴν τέχνη μου σὲ πουλί.

Ἀγνὴ Ψυχούλα

ΑΠ' ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΚΑΛΤΕΖΙΑΣ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 99]

Οἱ μέρες κι' οἱ ὧρες θὰ κυλίσουν ἀργὰ ἢ γλήγορα, γεμάτες ἢ ἄδειες, ἀδιάφορο, καὶ θὰ θάψουν κάποιες στιγμὲς τόσο φωτεινές, τόσο βαθιὰ ζωντανὲς ποὺ χαράχτηκαν στὴν ψυχή μας δίχως τίποτα ἐξωτερικὸ νὰ ταράξῃ τὴ ζωή μας.

Ἦταν ἕνα δειλὶ τοῦ τελευταίου Σεπτέμβρη, καθόμουνα στὸν ξερὸ πεσμένο κορμὸ ἑνὸς δέντρου καὶ ἄκουα. Κάτ' ἀπ' τὴ ρεμματιὰ ποὺ τὴν ἔκρυβαν τὰ πλατάνια, ἀνέβαιναν κάπου κάπου τὰ κουδουνίσματα τοῦ *κοπαδιοῦ ποὺ γύριζε* τ' ἀπόβραδο νὰ ξεδιψάσῃ στὸ λιγοστὸ νερὸ τῆς στερεμένης ρεμματιᾶς.

Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ καὶ στὶς πολυθόρυβες πολιτεῖες μας νοιώθουμε πὼς μποροῦμε νὰ πάρωμε βαθύτερη ἀνάσα, νὰ ἀναβοῦμε σ' ἕναν κόσμο καλύτερο.

Κ' ἐκεῖ ἦταν ἐρημιά. Ἀριστερά μου ξεχώριζε ἡ *σκοῦρα μαβιὰ* ἄκρια τοῦ Τιτύγετου καὶ πιὸ κοντὰ οἱ πράσινοι βελουδένιοι λόφοι, φόντο ταιριασμένο στὴν ἀσπράδα τοῦ μοναστηριοῦ. Δεξιὰ ὁ Πάρνωνας καὶ πάλι λόφοι πράσινοι καὶ κοντά μου, πολὺ κοντά μου, τ' ἀνθισμένα σκοῖνα καὶ οἱ κουμαριὲς μὲ τοὺς καρποὺς ποὺ μόλις ἄρχισαν νὰ χρωματίζονται. Καὶ *πάν' ἀπ' ὅλα, σὰν ἐξαδελφωτὰ*κὲς δυνάμεις σταλμένες στὴ γῆ ἀπ' τὸν οὐρανό, οἱ τριανταφυλλένιες ἄχνες τοῦ δεελινοῦ, οἱ γαλάζιες ἄχνες τοῦ σούρουπου ποὺ ἔρχόταν ἀπ' τὴν ἀνατολή. Καὶ στάλαζε μέσα μου ἡ ἄπειρη γαλήνη τῆς ἐρημης φύσης ποὺ δὲν τὴν ἐτάραζε ἄλλο τίποτα παρεκτὸς ἀπ' τὸ μακρυνὸ κουδουνίσμα τῆς ρεμματιᾶς, *ποὺ ὅμως ἦταν* ἁρμονισμένο μὲ τὴ γύρο γαλήνη.

Μυρίνη

ΜΙΑ ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΒΡΑΔΤΑ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 97]

Εἶναι βράδυ τοῦ Γενάρη. Ὁ βοριὰς φυσομανᾷ δαιμονισμένα, παρασύροντας ὅ,τι βρίσκει στὸ δρόμο. Τὰ δένδρα, στὸ πεζοδρόμια, καθὼς κουνιόνται ἐδῶ καὶ κεῖ, μοιάζουν σὰν φαντάσματα ποὺ φοβᾶται κανεὶς νὰ τὰ βλέπῃ. Οἱ διαβάτες αὐτὴ τὴν ὥρα εἶναι ἀραιοί· ποῦ καὶ ποῦ βλέπει κανεὶς κάνενα ποὺ περνᾷ τρέχοντας, μὲ τὸ γιακὰ σηκωμένο καὶ τὰ χέρια χωμένα στὶς τσέπες, νὰ χωθῇ στὴ ζεστασιὰ τοῦ σπιτιοῦ του.

Βρέθηκα κ' ἐγὼ τυχαία, μέσα σ' αὐτὸν τὸν ἀέρα, γυρίζοντας ἀπὸ μιὰ θεία μου, μισὴ ὥρα μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι μας. Εἶχα ἀργήσει ἐξ αἰτίας τῶν ξαδερφιῶν μου ποὺ ἤθελαν νὰ τοὺς δείξω τὰ μαθήματά τους. Ἡ θεία μου ἤθελε νὰ μὲ κρατήσῃ ἐκεῖ τὸ βράδυ, ἀλλὰ ἐγώ, συλλογιζόμενος τὴν Ἀλγεβρα ποὺ εἶχα νὰ διαβάσω, ἔφυγα.

Καὶ τώρα νᾶμαι κ' ἐγὼ στὸ δρόμο. Μὲ τὸ γιακὰ ἀνεβασμένο στὸ λαιμὸ ψηλά, τὸ κασέλλο κατεβασμένο ὡς τ' αὐτιὰ καὶ τὰ χέρια στὶς τσέπες.

Κρυώνω πολύ. Μὰ αὐτὸ τὸ κρύο ποὺ αἰσθάνομαι, προξενεῖ μέσα στὴν ψυχή μου μιὰ μελαγχολικὴ χαρά. Αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου καλύτερα. Δὲν ξέρω πῶς, αὐτὴ τὴ σκοτεινὴ βραδυά, ποὺ ὁ βοριὰς φυσομανᾷ, μέσα σ' αὐτὸ τὸ κρύο ποὺ ὁ καθένας τὸ κατεριέται, ἐγὼ αἰσθάνομαι μιὰ μελαγχολικὴ χαρὰ ποὺ σὰν αὐτὴ ὅμοια δὲν ἔχω δοκιμάσει...

Ταρδίφ

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΑΚΙ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 101]

Στὴ γωνιὰ τοῦ *δρόμου πετανμένο*,
Τὸ χέρι του ἔχει ἁπλωμένο.
Ἀκίνητο, βουβό, σὰ μαρμαμένο,
Τὸ προσφυγάκι τὸ καϊμένο.

Διαβαίνουνε σκιὲς φευγατες,
Κάθε λογῆς εἶναι δι' βατες:
—Γέροι καὶ νιοί, μάννες κ' ἐρ[γάτες—
Τρέχουν στὸ σπίτι χαρὰ γεμάτες.

Ματιὰ τοὺς ρίχνει δειλή-δειλή:
—«Ἐλεημοσύνη, Χριστιανοί...»
Τρέμ' ἡ φωνή του ἀπὸ ντροπή,
Τρυφιέται τώρα γιὰ νὰ κρυφτῇ.

Βαθειὰ ἡ νύχτα, ὅλα σιωποῦν,
Καὶ στὸ μυαλό του μέσα γυρνοῦν
Χαρᾶς εἰκόνες ἀπὸ περνοῦν,
Λές καὶ γιὰ πάντα τὸ χαιρετοῦν...

Καὶ *πέφτει! τὸ δυστυχισμένο!*
Πάντα τὸ χέρι του ἁπλωμένο,
Στὸν οὐρανὸ τὸ βλέμμα σηλω[μένο,—
Τὸ προσφυγάκι τὸ καϊμένο...

Δοξασμένη Φουστανέλλα

ΕΝΑ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 100]

Ἡ φτωχὴ μάννα, μὲ τὸ παιδὶ στὴν ἀγκαλιά, μάταια προσμένει τὸ σπλαγχνικὸ χέρι ποὺ θὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ψωμί της. Ὁ ντυμένος ποὺ δὲ νοιώθει τὸ κρύο, δὲ μπορεῖ νὰ φαντασθεῖ πὼς ὁ ἄγερας, μπαίνοντας ἀπὸ τὰ τρύπια φορέματα, παγώνει τὰ μέλη τοῦ δυστυχισμένου· κι' ὅποιος χορταίνει κάθε μέρα σὲ πλουσιοστρωμένο τραπέζι, δὲ φαντάζεται τὴ λαχτάρα τοῦ φτωχοῦ γιὰ τὸ ψωμί.

Κι' ἡ δύστυχη μάννα πάντα καρτερεῖ...

Τὴν εἶδα παγωμένη αὐτὴν καὶ τὸ μικρό της. Τὸ φτωχὸ ἀγγελούδι στριμωνόταν στὴ μητρικὴ ἀγκαλιὰ γιὰ νἄρθῃ ξεστασιά, μάδικα σούφρωνε τὸ φτωχό του στόμα. Τροφὴ δὲ βρισκόταν.

Εἶχα λεπτά, τί χαρά! Κι' ἄδειασα τὸ πορτοφόλι μου στὴν παλάμη τῆς μάννας. Ἔλαμψε ἡ ματιά της κι' ἡ συγκινημένη φωνή της, ξεχύθηκε σ' εὐχαριστίες κι' εὐλογίες.

—Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογῇ, καλή μου παιδούλα. Ἡ εὐτυχία νὰ φω-

λιάσῃ στὴ σπλαχνική σου καρδιά. Εὐλογημένη νᾶσαι.

Καὶ τὸ μικρό — νἀνοιωσε τάχα κ' αὐτό; — στύλωσε σὲ μένα τὰ δυὸ χιλιόμορφα κ' ἀγνά του ματάκια. Διάβασα ὅ,τι καὶ στὸ χαμόγελο ποὺ ἄνθισε στὸ ρόδινο στοματάκι: Μιὰ εὐγνωμοσύνη ποὺ μὲ συγκίνησε ὡς τὰ δάκρυα.

Φίλησα τὸ μαλακὸ γεράκι. Κι' ἔφυγα πλημμυρισμένη ἀπὸ κάποια γλυκειὰ χαρά, ποὺ λιγοστὲς φορὲς εἶχα ξανανοιώσει. Μὰ χρωστοῦσα ὅλο αὐτὸ τὸ χαρούμενο μεθύσι στὸ ἀθῷο ἀγγελούδι. Ἤταν τ' ὁμορφότερο ἀνάλλαγμα, ποὺ πῆρα γιὰ ξεπλήρωση μιᾶς μικρῆς καλοσύνης, σύτη ἡ εὐγνώμονη ματιὰ καὶ τὸ ἀγγελικὸ χαμόγελο ἀπὸ τὸ στόμα ποὺ ἔφερε τὴ σημασία τοῦ «εὐχαριστῶ» πρὶν μάθει νὰ τὸ προφέρῃ.

Ἠλιογέννητη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μαμμά:—Ποιὸς θὰ φάῃ τὸ μεγαλύτερο κομμάτι ἀπὸ τὴν πίτα;

Νάκχος:—Ἐγώ.

Ἡ μαμμά:—Ποιὸς θέλει τὸ μεγαλύτερο κομμάτι σοκολάτα;

Νάκχος:—Ἐγώ!

Ἡ μαμμά:—Ποιὸς θὰ πάῃ τώρα τὰ πιάτα στὴν κουζίνα;

Νάκχος:— ... Ἐ, ὅλο ἐγὼ θὰ λέω; Ἄς πῇ κι' ἄλλος!

Ὄνειρο τοῦ Ἑλληνισμοῦ

***

Στὸ Σχολεῖο:

—Ξέρεις, Μαρίκα, ποῦ βρίσκονται τὰ ὀρυκτά;

— Στὴ γῆ, κυρία.

— Πολὺ καλά. Πές μου τώρα ἕνα ὀρυκτό.

— Οἱ πατάτες!

Πυφούλα τ' Οὐρανοῦ

***

Ὁ πατέρας, κοιτάζοντας τὸν ἔλεγχο τοῦ γιοῦ του:

—Σὲ τιμώρησαν, βλέπω, γιατὶ μόνος ἀπὸ τὴν τάξη δὲν ἀπήντησες στὴν ἐρώτηση τοῦ κ. καθηγητοῦ. Μὲ τί σὲ ρώτησε λοιπόν;

—Ποιὸς ἔβαλε τὴν καρφίτσα στὴν καρέκλα του.

Ἐλπὶς τῶν Σκλάβων

Νέος Τιμοκατάλογος

ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς πέντε: 7ος, 12ος, 14ος, 18ος, καὶ 19ος. Ἕκαστος τόμος δρ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δραχ. *26,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δραχ. *32* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1925) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 32 ἐν ὅλῳ. Ἕκαστος τόμος ἄρραφος, δρ. *30* καὶ ραμμένος δρ. *35*. Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δραχ. *2* ὁ ἄρραφος καὶ δρ. *6,50*, ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. *12,50* — εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἀθῆναι, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 18 Απριλίου 1926

ΓΙΑ τὸ Μνημεῖο τοῦ Πολέμη ἔχουν μαζεθεῖ 16,000 δραχμές. Ἀπὸ τότε δηλαδὴ ποὺ ἀνήγγειλα ὅτι κατασκευάζεται, ἀμαζεύθηκαν τρεῖς περίπου χιλιάδες. Δὲν μπορῶ νὰ εἶμαι δυσαρεστημένη, ἀλλὰ... οὔτε κι' ἐνθουσιασμένη. Πλησιάζει, βλέπετε, ἡ προθεσμία ποὺ εἴπαμε πὼς θἄπρεπε νὰ στηθῇ ἡ προτομή, (τέλη Μαΐου), κι' εἶναι ζήτημα ἂν ὅς τότε θἄχουμε νἀποπληρώσουμε τὸν γλύπτη καὶ νὰ κάμουμε τὰ ἔξοδα τῶν ἀποκαλυπτηρίων. Κι' ἔμως δὲν χρειάζονται ἀκόμη μεγάλα πράγματα. Ἔξη χιλιάδες ὁποιδήποτε, θὰ ἤφταναν. Νὰ ἐλπίσω λοιπὸν ὅτι θὰ ἐντείνετε τώρα τὶς προσκλήσεις σας γιὰ νὰ συμπληρωθῇ τὸ ποσόν; Μὰ κι' ἀπὸ μισὴ δραχμὴ νὰ μοῦ ἔστελνε κάθε Διαπλασόπουλο, θὰ τἐλείωνε.

Χαίρω πολύ, *Μικρὲ Καλλιτέχνη*, ποὺ ἀναθαρρήσες τὴν ἀπόφασή σου καὶ βρῆκες ὅτι δὲν εἶσαι ἀκόμα τόσο μεγάλος γιὰ τὴ «Διάπλαση»... Χαίρω ἐπίσης ποὺ ἀγαπᾷς τόσο τὴ φύση, τὴν ἐξοχή, καὶ κάθε Κυριακὴ κάνεις τόσο μακρινὲς ἐκδρομές. πότε μὲ φίλους καὶ πότε μονάχος: Γλυφάδα, Χασιά, Διόπεσι, Τατεῖ καὶ καθεξῆς. Εἶναι μιὰ θραύα, ὠφέλιμη, ὑγιεινὴ συνήθεια αὐτὴ καὶ μακάρι νὰ τὴ διατηρήσῃς. Σοῦ συνιστῶ μόνο νὰ μὴν πηγαίνῃς τόσο μακριὰ μονάχος. Καὶ γιὰ νἄχῃς πάντα συντροφιά, καλύτερα θἄταν νὰ γίνῃς μέλος σὲ κανένα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Ὁμίλους Ἐκδρομῶν, ἢ καὶ νὰ ἱδρύσῃς σὺ ὁ ἴδιος ἕνα μὲ καμμιὰ δεκαριὰ συνομιλήκους καὶ ὁμοιδιάτες.

Μ' εὐχαρίστηση, *Ἀθάμα*, διάβασα γράμμα σου ὕστερ' ἀπὸ τόσον καιρό. Ναί, κι' ἐγὼ νομίζω ὅτι ὁ «Τζάκ, αὐτὸ τὸ κακόμοιρο τὸ παιδί, θἀφήσῃ ἐποχή» καὶ μὰ τὸ δίκιο τους στὸ σπίτι σας ἔχουν ξετρελαθεῖ ὅλοι, γιατὶ εἶναι ἀπὸ τἀριστουργήματα τοῦ κόσμου τὸ μαθιστόρημα αὐτό. Ὅσο γιὰ τὸ νέο εἶδος τῆς Ἀσκήσεως ποὺ προτείνες δὲν μοῦ φάνηκε ἐπιτυχημένο. Θἄταν ἴσως ἂν ἡ τετάρτη λέξη σχηματιζόταν ἀπὸ τὰ γράμματα τῶν τριῶν ἄλλων (ἄλα ἢ μερικὰ) λαμβανόμενα μὲ κάποια τάξη, μὲ κάποιο ρυθμό, ὅπως π. χ: στὴν Ποικίλη Ἀκροστιχίδα, Μεσοστιχίδα κτλ. Δοκίμασε ἔτσι κι' ἴσως κάτι βγεῖ.

Ἡ *Ἄβρα τοῦ Εὐξείνου* καὶ ὁ *Φιφιφιρίκος* μοῦ περιγράφουν πὼς ἑορτάσθηκε στὴν πόλη τους ἡ 25η Μαρτίου. Μπράβο, πολὺ ὡραῖα ἔκαμαν τὸ μέρος τους οἱ μαθηταὶ κι' οἱ μαθήτριοι. Τέτοιες ἑορτὲς ἐξυψώνουν τὸ φρόνημα κι' ἐμπνέουν τὶς καλύτερες ἐλπίδες.

Πολὺ ὡμορφο, *Ἀλιάνα*, τὸ γράμμα σου. Κι' αὐτὰ τὰ εὐγενικὰ ποὺ λὲς γιὰ τὴν *Τρισκαταφυλλένια*, καὶ τἄλλα τὰ ἐνθουσιώδη ποὺ λὲς γιὰ τὴν ἐφφατεινὴ ὕλη, μοῦ ἄρεσαν ἐξαιρετικά. Γιὰ τὴ διάρκεια τῶν μαθιστορημάτων ἰδού: Τὸ «Σιδερένιο Χέρι» θὰ τελειώσῃ ἀκριβῶς στὸ 52 φύλλο, τὸ τελευταῖο. Ὁ «Ἀσκηδὸς Χορὸς» λίγο νωρίτερα, ἢ καὶ στὸ τέλος τοῦ ἔτους, γιατὶ σὲ μερικὰ φύλλα μπορεῖ νὰ μὴ βάλω, ὅπως ἔβαλα στὸ προηγούμενο. Ἀλλὰ γιὰ τὸν «Τζὰκ» δὲν ξέρω ἀκόμα. Πάντως θὰ ἐξακολουθήσῃ ὡς τὸ 52ὸ φύλλο, μπορεῖ ὅμως νὰ μείνῃ ἕνα μέρος γιὰ νὰ περάσῃ στὸ ἐρχόμενο. Θὰ ἰδῶ.

Μὲ γέμισα χαρὰ τὸ ἀνοιξιάτικο γράμμα σου, *Μαγεμένη Ρεμματιά*, καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ λουλούδι τῆς ἀκροποταμιᾶς ποὺ μοῦ ἔστειλες... Ὦ, βεβαιότατα ποὺ ἡ ἀνοιξη ἔχει περισσότερη ὁμορφιὰ ἐπειδὴ εἶναι σύντομη, ἐπειδὴ ξέρουμε πὼς θὰ τὴν διαδεχθοῦν «νεκρὲς ἐποχές», φλογερὸ θέρος, βροχερὸ φθινόπωρο, παγωμένος χειμώνας... Ἕνα μόνο εἶναι ζήτημα: Θἄταν καλύτερα νὰ βγαστοῦσε αἰώνια κι' ἂς εἶχε λιγότερη ὁμορφιά: — Ἴσως κι' ἐγώ; Οὔτε κρύο βέβαια φαντάζεται κανεὶς στὸν Παράδεισο, οὔτε ζέστη. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ τέλεια εὐτυχία ὁ Παράδεισος ὅπου ἡ ἀνοιξη εἶναι παντοτινή; Ἢ μήπως ἡ εὐτυχία εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερη μὲ τὴν ἀλλαγή, τὴν ποικιλία, τὴν προσδοκία, τὴν ἐλπίδα; Σ' αὐτὸ μοῦ φαίνεται, ὅτι ἄλλη ἀπάντηση θἔδινε ἕνας φτωχὸς κι' ἄλλη ἕνας πλούσιος· ἄλλη ἕνας νέος, ἕνα παιδί, κι' ἄλλη ἕνας γέρος· ἄλλη ἕνας γερός, δυνατός, κι' ἄλλη ἕνας ἄρρωστος. Ὅλα εἶναι σχετικά!..

Ἡ *Ἀνθεμίς* μοῦ γράφει: «Ἐπὸ σχολεῖο ἔχω ἀρκετὲς συμμαθήτριες Διαπλασοπούλες ποὺ εἶναι τὰ καλύτερα κορίτσια τῆς τάξεως. Μέσα σ' ὅλες ὅμως ξεχωρίζουν ἡ *Ἴρις Μισαηλίδου* ἡ *Ἀλεξάνδρα Πασχαλίδου* καὶ ἡ *Ἑλένη Γαζῆ*, ποὺ εἶναι ἡ καλύτερη στὴν τάξη, αὐτὸ δὲ τὸ χρωστᾷ λίγο καὶ σὲ σένα». Κι' αὐτὸ ἀκόμα τὸ ἀξιομίμητο: «Δὲν μπόρεσα, δυστυχῶς, νὰ πάω στὴν παράσταση ποὺ δόθηκε γιὰ τὸ Μνημεῖο τοῦ Πολέμη, γιατὶ εἶχα μαθήματα· ἀλλὰ τώρα μαζεύω καθημέρα τὰ χρήματα ποὺ μοῦ περισσεύουν καὶ θὰ σοῦ τὰ στείλω γι' αὐτὸ τὸ σκοπό».

Πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ πρῶτο σου γράμμα, *Μικρὲ Πλοίαρχε*, κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ ξαναγράψῃς γρήγορα κατὰ τὴν ὁπόσχεσή σου καὶ νὰ μοῦ γράψῃς τακτικά. Ἀ, ὄχι, δὲν μπορεῖ ναδεῖσω τὴ συνδρομή γιὰ ναδεῖσω τὶς σελίδες τοῦ φύλλου. Θὰ γινόταν βρεφιὰ γιὰ τὰ περισσότερα παιδιά μου, ποὺ δὲν εἶναι τόσο πλούσια... Τὸ μόνο ποὺ θὰ μοῦ ἐπέτρεπε ναδεῖθῶ χωρὶς αὔξηση τῆς συνδρομῆς, εἶναι τὸ ξεσπάθωμα. Ἐπεσαθώνατε, ἐγγράφετε νέους συνδρομητὰς καὶ θὰ τὸ ἰδῆτε.

Τί λές, *Μικρὲ Μελλοναύαρχε!* τέσσερα χρόνια ἔχεις συνδρομητὴς καὶ τώρα μόλις ἀποφάσισες νὰ πάρῃς φουδώνωμο καὶ νὰ μπῆς στὴν κίνηση; Ἄς εἶναι, κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ. Προσπάθησε μόνο νἀναπληρώσῃς καὶ γράψε μου ὅταν εὐκαιρῆς. Εὐχαρίστως θὰ σοῦ ἀπαντῶ ὅπως σ' ὅλα μου τὰ παιδιά, καὶ μάλιστα ὅταν ἔχῃς καμμιὰ ἀπορία.

Δέλια, θὰ πῶ στὴ θ. Ταρσούλη πόσο σοῦ ἄρεσε ὁ «Γλάρος» της. Τὸ βιβλίο της «Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ» βρίσκεται στὰ κυριότερα ἀθηναϊκὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ τιμᾶται ἄδετο δρ. 40. Γιὰ τὰ ναύτερα βιβλία ποὺ διαβάζεις, πολὺ φυσικὸ νὰ μὴ σοῦ λένε τίποτα στὴν καρ' διά, νὰ μὴ σὲ συγκινοῦν, γιατὶ τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ ἀποτείνονται στὸ νοῦ κι' εἶναι ὡραῖα, — ὅσα εἶναι κι' ὡραῖα, — ἀλλὰ ψυχρά. Σαμβαίνει τώρα καὶ κάτι ἄλλο: πολλὰ ἀπευθύνονται στὸ αἴσθημα ὡρισμένων ἀνθρώπων ποὺ κάθε ἄλλο εἶναι παρὰ ὑγιεῖς, φυσιολογικοὶ ἄνθρωποι. Ἔννοεῖς λοιπὸν πὼς ἐσὺ δὲν μπορεῖς νὰ τὰ αἰσθανθῇς. Καὶ φυσικὰ βρίσκεις πὼς εἶναι «ξένα στὴν ψυχή σου». Ἔ, τόσο τὸ καλύτερο γιὰ σένα!..

Ἡ *Μικρὴ Ἑσπεριώτισσα*, ποὺ μοῦ στέλνει σήμερα τὸ πρῶτο της κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα, μοῦ γράφει τὰ ἑξῆς: «Ὦ, νὰ μὴ ἐλάσσῃς, ἄμα τὸ διαβάσῃς κι' ἰδῇς ὅτι ὑπολείπεται πολύ. Ἀλλὰ ἐγὼ θέλω νὰ ἐργασθῶ. Ἐσὺ θὰ μοῦ λές τὰ φριχτὰ λάθη μου κι' ἐγὼ θὰ προσπαθῶ νὰ τὰ διορθώνω. Γιατὶ θέλω κι' ἐγώ, καλή μου Διάπλασις, νὰ κατορθώσω νὰ γράφω καλά, ὅπως τόσα ἄλλα παιδιά σου, ποὺ ἔφθασαν σὲ τέτοιο σημεῖο ὥστε σὲ ἡ ἴδια νὰ τὰ προσλαμβάνῃς ὡς συνεργάτες σου, ὅπως ἡ καλή μας *Τριανταφυλλένια* ποὺ τόσο τὴ θαυμάζω...» Τὰ σχόλια, μοῦ φαίνεται, ὅτι εἶναι περιττά.

Ὡραίας ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Δάλια, Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ, Τάκωβος Τζενάκης, Θαλασσογέννητη, Φο

Γι' αὐτὸ ἀπροτίμησα τὸ ἄλλο. — «Τελευταία παράκληση» τῆς *Μανῶν*. Πῶ, πῶ, τί μεγάλο! Μόλις θὰ τὸ χωρέσῃ ἡ Σελίδα μας. Κι' ἀφοῦ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τὸ ἐγκρίνω, οὔτε τὸ διάβασα. Παρακαλῶ τὴ *Μανῶ* νὰ μοῦ στείλῃ ἄλλο συντομότερο ἢ τὸ ἴδιο συντομευμένο τουλάχιστο κατὰ τὰ δυὸ τρίτα.—«Ἡ ἀρρώστεια μου» τῆς *Ζουλιέττας*. Αὐτὸ δὲν μοῦ ἄρεσε σὰν τἄλλα δυὸ της. Ἔχει παραγεμίσματα χάριν τῆς διοικατοληξίας καὶ συχνὰ τὸ μέτρο γαλᾷ.— «Κοιμήσου ἀδελφούλα» τῆς *Μιμόζας*. Τρυφερό, ἀλλὰ ἔχει μερικὰ πράγματα ποὺ δὲν στέκονται. Καλά, τὸ νανούρισμα ποὺ κάνει τῆς μικρῆς ὡς νὰ ποκοιμηθῇ, τὸ καταλαβαίνω. Ἔπειτα ὅμως πρέπει νὰ εἶναι ἡσυχία. Γι' αὐτὸ θὰταν πιὸ ὄμορφο νὰ παρακαλέσῃ τὸ καναρινάκι νὰ κάψῃ τοὺς «γλυκοὺς του στόνους» κι' ὅλα γύρω στὴ μικρὴ κοιμισμένη νὰ σωπάσουν. Ἐπίσης νὰ μὴ τὴ «γεμίζει χάδια» στὸν ὕπνο της, γιατί μπορεῖ νὰ ξυπνήσῃ. Παρατηρῶ ἀκόμα ὅτι τὰ λουλούδια δὲν στέλνουν «φιλιά», ἀλλὰ μυρωδιές, ποὺ καμμιὰ φορὰ βλάπτουν τὰ κοιμισμένα παιδιὰ καὶ γι' αὐτὸ τὰ βγάζουν ἔξω ἀπ' τὴν κάμαρα τὴν ὥρα τοῦ ὕπνου. Αὐτὰ θέθελα νὰ λέγω τὸ τρυφερὸ «νανούρισμα» τῆς *Μιμόζας*. Τότε θὰταν σωστό, λογικό, ἀληθινό.

Ἄλλα δὲν ἀδιάβασα αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα. Βλέπω ὅμως ὅτι δὲν μοῦ μένουν πολλὰ καὶ, ἀπὸ μιὰ ματιὰ ποὺ ἔρριξα, τὰ περισσότερα δὲν εἶναι γιὰ ἔγκρισή. Εἶναι ζήτημα λοιπὸν ἂν θἀρκέσουν γιὰ ὅλη τὴν Β' Τριμηνία. Ὁπωσδήποτε, ὅσοι θέλουν, εἴτε ἐστείλαν φέτος εἴτε ὄχι, μποροῦν νὰ μοῦ στείλουν ἀπὸ τώρα ἕνα ἢ δυὸ κομμάτια γιὰ τὴν Γ' Τριμηνία.

ΓΙΑ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΠΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ ΤΩΡΑ

89ον Δελτίον Εἰσφορῶν

Ἀπὸ τὸ 88ον δελτίον (βλ. φύλ. 19.α)	Δρ.	15 928.50
Ἰωάν. Κ. Κιραγεώργης	»	25.—
Κωνστ. Δ. Βοστάνης	»	12.50
«Λυκόσκυλος»	»	10.—
«Φιλόμουσος»	»	1 50
«Ἀλκιδές»	»	2 50
Γεώργιος Κ. Μίσιος	»	10.—
Δημ. Παπαβασιλείου	»	10.—
Ἐν ὅλῳ μέχρι 15/4/26	»	16 000.—

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Οὐδὲν ψευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀναγράφεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τοῦ δικαιώματος δρ. 10.—Τὰ ἐγκριθέντα ἢ ἀναγραφέντα ἰσχύουν μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1926. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν εἰς ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, εἰς κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: *Μικρὸς Ἰδαιήσιος, ἀ. (ΠΠ). Δρυισδί, ἀ. (—,—). Ἑλληνά, κ. (ΑΣ). Ἄσπρη Πασχαλιά, κ. (ΑΣ). Σουϊτάγκη, ἀ. (παρακαλῶ!!!!) Φλογέρα τοῦ Βοσκοῦ, α. (ΔΠ).*

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Ἀνδρίτσον Πολεμιστὴν* (ὁ κ. Σ. ἔλαβε τὸ γράμμα σου καὶ ἄμα εὐκαιρήσῃ, θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ ἐπιστολικῶς) *Μαι ὀν* (προχθὲς ἀνέφερα τὸ γράμμα σου ἀναμεσα στὰ ἀφαλα· ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ μὴ σοῦ πῶ καὶ σήμερα πόσο μὲ διασκέδασε ἡ ἔκθεση τῆς περιπετειώδους ἐκδρομῆς σας· ἤθελα μάλιστα νὰ δώσω καὶ μιὰ παρίλιψη καὶ γι' αὐτὸ φύλαξα τὸ γράμμα σου· ἀλλὰ δυστυχῶς οὔτε σήμερα ἔχω τόπο·) *Δροσερὸ Λουλούδι* (ἀλήθεια, πιὸ καθαρὰ γραμμένο τὸ σημερινό σου γραμματάκι· ἔτσι νὰ μοῦ γράφῃς πάντα·) *Δόρδον Βύρωνα* (ἔκαμες πολὺ καλά· στὸ ἑξῆς μὴν ἀναβάλλῃς ποτὲ ὅ,τι μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ κάνῃς· γράφε μου·) *Διονύσιον Ζαφειρόπουλον* (ἔλαβα κι' εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα γράφεις· ναί, τοῦ χρόνου, πολὺ θέσαι πιὸ μεγάλος, περιμένω ἀπὸ σένα πολλά· σθένει νὰ μεγαλώσῃ μαζί κ' ἡ ἀγάπη σου·) *Κ. Σακελλαρίδην* (ἔλαβα. ἔστειλα, εὐχαριστῶ· καλὴ πρόοδο στὸ Πολυτεχνεῖο ποὺ φοιτᾷς τώρα·) *Ἑλληνικὴν Δόξαν* (Ψηφοδέλτια γιὰ τὸ διενεργούμενο Ἀπιοφήφισμα τῶν Ψευδωνύμων τοῦ 1925 δέχομαι ὡς τὴν 31 Μαΐου·) *Κιόβην* (διεβάσθη·) *Εὐρώτα* (σοῦ ἔγραψα ὅτι τὸ ἔλαβα; θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του· δὲν σοῦ ἔγραψα τίποτα; τότε δὲν τὸ ἔλαβα·) *Ἄγγελον* (στὸν Κ. Γ. ἔστειλα 20 τετράδια·) *Αἰθέριον* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔστειλα 15ον φύλλον·) *Ἀξίζαν Πέτρου Σ.* (γιὰ Λεύκωμα φίλη: εἶναι πολὺ καλό· οἱ στίχοι μόνο ἤθελαν λίγο διόρθωμα·) *Φάντασμα, Μαγνήτην* κτλ. κτλ.

Κλαίρην, Ὀλυμπιονίκην, Στέφ. Πετρίδην (ἔστειλα).

Λευκὸν Ἀστέρα, Σουϊτάγκην, Ἑλλάν, Μίρκαν, Δάλιαν, Μικρὴν Ἐπαρχιώτισσαν, Δροσερὸ Λουλούδι, Ἄγγελον (Π. Πνεύματα κα' κομμάτια σας γιὰ τὴν Σ. Σ. Σ. ἔλαβα καὶ θὰ τὰ διαβάσω μὲ τὴ σειρά των).

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Συνέχεια τοῦ 225 Διαγωνισμοῦ. Αἱ Λύσεις δεκταὶ μέχρι 17 Ἰουνίου].

295. *Λεξίγριφος*

Μιὰ πρόθεσις κι' ἕνα νησὶ
Ἑμένα σχηματίζουν.
Ἤμουν σοφὸς καὶ βασιλιάς
Ποὺ ὅλοι μὲ γνωρίζουν.

Τάκης Σαντορινιάτης

296. *Στοιχειόγριφος*

Μετάλλου γράμμ' ἀλλάζω,
Τὸν τόνο του κινῶ
Καὶ θύτη παρουσιάζω
Τοῦ Ἀπόλλωνα γνωστό.

Ἑλληνιδῶν Ἰδεοδέες

297. *Μεταγραμματισμός*

Ἀπ τὸν ἄνθρωπ κι' ὡραῖο,
Βασιλιὰ θὰ ἰδῇς Θηβαῖο
Δυστυχῆ νὰ ἐξαπροβάλῃ,
Ἂν τοῦ ἀλλάξῃς τὸ κεφάλι.

Μενέλαος Ι. Ταφλομπᾶς

298. *Δημῶδες Αἴνιγμα*

Ἀπὸ πηλὸ σ' ἐν τὸν Ἀδὰμ ἐπλάστηκα,
Στὴν κάμινο σὰν τοὺς Τρεῖς Παῖδας βάλθηκα,
Πολλοὺς ἀνθρώπους στὴ ζωή μου ἐδρόσισα
Ἀλλὰ κανεὶς νὰ θάψῃ δὲν εὑρέθηκε
Τὰ δόλια κόκκαλά μου ὅταν πέθανα.

Ἀφροστεφανωμένη Βαρνούλα

299. *Πυραμὶς*

\+ Οἱ στυροὶ Κράτος.
* + * = Σύνδεσμος.
** + ** = Φωτιστικόν.
*** + *** = Ὥρα τοῦ ἔτους.
**** + **** = Ὄφις.

Παγκόσμιο Ὄνειρο

300. *Διπλὸ Κεφάλι*

Ἰε, Ὀμάς, Ἄμα, Ρίς, Βέλος, τόνος.

Εἰς τὰς λέξεις αὐτὰς νὰ προστεθῇ ὡς κεφαλὴ ἀπὸ ἓν γράμμα ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις, τῶν ὁποίων τὸ ἀρχικὸ νὰ ποτελοῦν Ἀττικὸν ποιητήν.

Λιάνα

301—305. *Μαγικὸν Γράμμα*

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

βαθύς, φόβος, εἷς, θῦμα, ἄλγος.

Ψυχὴ τῆς Λέσβου

306. *Ποικίλη Ἀκροστιχὶς*

Τὸ πρῶτον τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ξητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ καθεξῆς, ἀποτελοῦν Ἀρχιερέα:

1, Βασιλεὺς τῆς Σπάρτης· 2, Κράτος τῆς Β. Εὐρώπης· 3, Πέρσης βασιλεύς· 4, Ἕλλην ποιητής· 5, Ἀγαλματοποιὸς ἀοχαῖος.

Καμάρι τῶν Γυνέων

307. *Μικτὸν*

μ - α ι - π σ κ

Νιόβη

308. *Γρῖφος*

Γιὲ χρε δνοι
Βγαίνει α

Λούμε Ἠλιοπερίχυτος

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

309. *Acrostiche*

Les premières lettres des mots ci-dessous forment une Impératrice:

1, Partie du monde; 2, Muse; 3, Anciens habitants de France; 4, Roi d'Athènes et mer de Grèce; 5, Ville d'Italie; 6, Etat d'Europe; 7, Notre mère.

Γαλαξίας

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 5

63. Μάϊος (μά, Ἰο:) — 64. Ἑκλα - Θέκλα. — 65. Πούλια - πουλιά. — 66. Ἡ Ἠλέκτρα, τὸ ἤλεκτρον.

67. ΚΙΑΙΚΙΑ ΙΚΑΡΙΑ ΛΑΒΙΣ ΙΡΙΣ ΚΙΣ ΙΑ Α

68. ΔΟΥΝΑΒΙΣ (Ὀβίδιος ὕδνον, Ναϊάς, Ἄβυδος, βόας Ἰάβα, Σοφίνιον.)—69. 78. Διὰ τοῦ Μ. *μένω, κόμη, ἄνεμος, χῶμα (ἢ μωρά), μανία.*—74. ΙΑΝΟΣ-ΣΦΥΡΑ ΠΟΝΟΣ (ΙΣΠανία, Φοβερός, ΝΥΝ, Ὄρος, ΣΑΣων.) - 76. Ὅμοιος ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει. — 76. *Ἄδει χάρισμα γλυκὺ σὰ μέλι.* (Εἰ δεῖ, γαρ εἰς μαγ, λόμος, α μὲ λ'.) —77. Hellas-Ἑλλάς.—78. Troyes, Foix, Cette (Trois fois sept = vingt-un.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

(ΚΣΤ'—299)

Ὁ *Δομισὸλ* χαιρετᾷ ὅλους τοὺς φίλους του. Κόκο, κάνει τὸ «λέξειον»

(ΚΣΤ'—300)

= ΕΥΑ =

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Α'. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΜΕΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Βραβευθέντες: ΘΕΜΟΣ ΜΙΡΑΝΤΑΣ (ἀγαλματάκι Bethoven) ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΙΤΣΙΠΑΝΑΣ (Ἑδχῆ Sudermann). Οἱ λοιποὶ παίρνουνε διάφορα μουσικὰ κομμάτια.

Ἡ τῶν Διαγωνισμῶν: ΓΙΟΥ-ΓΙΟΥ

(ΚΣΤ'—301)

ΗΡΙΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ, ΣΠΡΙΤΛΑ, ΧΙΜΑΙΡΑ, ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΣΣΑ, ΔΟΥΚΙΣΣΑ, ΡΟΔΑΛΗ ΑΥΓΟΥΛΑ, στέλνω μ' εὐχαριστήσῃ.

ΜΙΜΟΖΑ

(ΚΣΤ'—302)

Μὲ καρδιὰ στὰ τάξιδια τὸ ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ γυρνᾶ.

Διαπλασάκουλα, ἕνα ψῆφο ἀπὸ ὅλους σας ζητᾶ.

(ΚΣΤ'—303)

Ἀγριολούλουδα, Τριανταφυλλάκι, Ροδαλὴ Ἀθανούλα, Καλαϊδίστρα, Γλυκὺ Χαμόγελο, Διαβολόπαιδο, ἀλληλογραφοῦμε; ἢ ἀνταλλάσσουμε Μ. Μυστικά; Γράψατε: Γιάννην Μηλιδάκην (διὰ Ἰμογένην) Ἡράκλειον Κρήτης.

ΙΜΟΓΕΝΗ

(ΚΣΤ'—304)

Τρελλὲ *Ἀέρα*, σὲ γνωρίζω· πὲς τῆς μαμμᾶς σου νὰ γράψῃ Δ)σιν: Βιολέττα Σταφυλοπάτη, ὁδὸς Νευροκοπίου 3, Ἀθήνας. — *Κόρη τῶν Ἀθηνῶν*

(ΚΣΤ'—305)

Προκηρύσσω διαγωνισμὸν (α'). Μ. Μυστικῶν. Προθεσμία δίμηνη, συμμετοχὴ δίδραχμος. Τὰ 8 ὡραιότερα βραβεύονται, β') Ἀγράφων κειμένων. Προθεσμία τριακονταήμερος, συμμετοχὴ δίδραχμος. Βραβεῖα βιβλία. Λύσις: (ΚΣΤ'—125). *Βάρκα τοῦ Κωνάρη*

(ΚΣΤ'—306)

Κρυσόλευκη *Νεράϊδα*, σοῦ εὐχομαι νὰ διέλθῃς τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα ἐν κλίσει χαρᾷ καὶ εὐτυχίᾳ.

Ἐλπίστις Ἀγάπη

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ"

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ

ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

(Ἀπὸ τοὺς ἐν παρενθέσει ἀριθμούς, ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ταχυδρομικὰ τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ ὁ δεύτερος τοῦ Ἐξωτερικοῦ.)

Ὁ *Ἄγγελος τῆς Ἀγάπης* (μὲ 60 εἰκόνας) δρ. 30. (4,50, καὶ 9,50).

Ἡ Ἀδελφούλα μου, μυθιστόρημα Γρ. Ξενοπούλου, (μὲ 24 εἰκόν.) δρ. 15.—(2.— καὶ 5).

Τὸ Βιβλίον τῆς Συμπεριφορᾶς δρ. 7 (1,50 καὶ 3,50).

Τὸ Θῦμα τοῦ Φθόνου (μὲ 20 εἰκόνας) δρ. 25.—(3 καὶ 6.—).

Παιδικὸν Θέατρον, δι' ἑορτὰς Σχολείων καὶ Οἰκογενειῶν, Α' Τόμος, δρ. 15 (3,50 καὶ 4,50.) — Β' Τόμος. δρ. 15. — (3,50 καὶ 4,50)

Παιδικὸν Πνεῦμα (3 τομίδια) ἕκαστον δρ. 2,50.—(1,25 καὶ 3.—).

Πρόας ὁ Νικίου (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25.—(3 καὶ 6.—).

Ὁ Πυρειοσκόλης (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25.—(3.— καὶ 6.—)

Ὑπὲρ Πατρίδος (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25.—(3.— καὶ 6,50)

Ὁ Φάντης, ἐμμετρον διήγ. δρ. 7—(1,50 καὶ 3,50).

Ἀγγελικὴ καὶ ἄλλα διηγήματα Σταυρούλας Μαρκέτου, δρ. 10—(1,50 καὶ 3,50).

Τύποις Π. Γ. ΜΑΚΡΗ καὶ Σία — Σοφοκλέους 3